

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDENS TEGN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 19 FEBRUARI 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

HOS NORGES MEST KÄNDA FÖRFATTARINNA

Sigrid Undset vid sitt skrivbord.

Ett nytt porträtt, taget i hennes hem.

DET HÄR BLIR ALLTIFRÅN BÖRJAN en frusen historia. Visserligen ha väderlekskåsörerna i Tidens Tegn och Aftenposten en längre tid sjungit sina obligatoriska klagovisor och sagt sina pliktskyldiga kvickheter om den grådaskiga Kristianiavintern, den brunslitna snön, om vintern som den var en gång, med mera sådant. Men när jag i morse steg på tåget upp till Lillehammer visste jag, att herrar-

na, när de vaknade skulle få sitt lystmäte av vinter, åtminstone vad kyla angår. Kvicksilvret hade krupit ett par grader under det lägre och rysansvärdare av Celsius 30-streck, och luften behandlade ens morgonsömniga ansikte i stil med vad en dålig rakkniv skulle ha gjort. När vi åkt några mil fryser värmeledningen i det för övrigt utmärkta Dovretåget. De naturskönheter, som restaurangvagnens matsedelsslag be-

skriva får jag finna mig i att tro på utan att se — kupéfönstrets isblomster kunna varken av handpåläggningar eller anda förmå att medge ett litet titthål genom sin täta hivernaliska flora. Omsider erfar jag, att solen i alla fall inte frusit bort — genom den vita rutan flödar i några minuter ett tröstesamt gult ljus...

Vilket allt kan få tjänstgöra som inledning nummer ett. Inledning nummer två,

som denna artikel absolut har behov av, rör vid ett annat ämne, kyligt också det ur journalistisk synpunkt. Författareskräcken för intervjuer. Skräcken har av en del att döma utsikter att bli epidemi i Norge. Där har ju till exempel Knut Hamsun rent svårliga besatts av dess herravälde, och Sigrid Undset erkänner sig redan inledningsvis predisponerad för åkomsten. Varken hon själv eller hennes intervjuare av i dag ha särdeles reda på varför hon är det. Men med fantasi kan jag föreställa mig Politiken och Berlingske och Morgenbladet och Verdens Gang i en väldig belägringslinje backen uppför. Och det bör vara kusligt. Eller rättare bli kusligt. Den dag det händer. Ej minst för de framstormande, om anloppet skall ske i 32 graders köld.

Sigrid Undset är med sin andra del av Kristin Lavransdotter orsaken till detta bokårs största litterära händelse i Norge. Av Aschehous förlag beledsagades den med stora reklamaffischer, bärande en flott gjord porträtteckning. Författarinnan berättar att hon satt modell för tecknaren i en hel vecka, men teckningen lider ändå av det lilla felet att ej vara en smul lik föremålet. Fru Undset tröttnade till sist definitivt på sittningen. Flera gånger under veckans lopp hade hon tröttnat. Men mindre bestämt. Hon härdade ut bara därför att tecknaren var så trasig. Hade han inte varit det så hade hon genast kastat honom på dörren, säger hon med ett stoltfagert leende. Jag låter en förstulen blick glida över min yttre habitus och upptäcker till min förfäran att jag är alldeles hel.

Trots dylika prövningar har nämligen Sigrid Undset icke en rynka gemensam med julplakatets intressant härjade anlete. Hennes ansikte är fortfarande ungt, rosigt, nästan flicktyckmycket. Blott den dithörande gestalten säger i sin något tunga fyllighet att Lavransdotters skildrarinna icke är alldeles ungdom längre. Men praktfull är hon, lång och ståtlig. Jag har aldrig sett förstfödda dottern till en norsk jordadrott, men Sigrid Undset är min tankes bild upp i dagen.

Med en trött suck reser hon sig från skrivbordet och kommer besökaren i fullständigt seriöst möte. Sucken verkar inte riktigt äkta men näpen är den. Näpen är den, ja. I en miljö, där de välsignade barna icke äro på för långt avstånd, och sen jag delgivit att huset i dag har byk inleda

vi drickandet av en flaska rhenskt. Mina tåspetsar syssla med en vilsekommen tråd-rulle.

Efter en stunds ömsesidigt betänkande är någonting i gång, som påminner om ett samtal. I små dröjande satser meddelar fru Undset, att Kristin Lavransdotter skall vara färdigskrivna till nästa jul med den del, den tredje, som nu är under arbete. Det kan också vara nog med tre delar, säger hon, och något utöver konstaterandet av att den sista delen är en avslutning lär icke vara att nämna. En lyrik-afton, som jag hållit i Kristiania, ger oss en relativt osökt anledning att tala om andras litteratur, artigt nog den svenska. Sigrid Undset vill ha en alldeles speciellt hjärtlig hälsning framförd till den svenska författarinnan Hildur Dixelius-Brettner.

— »Denna kollegas näst sista bok (den allra sista har ännu ej kommit fru Undset i handom) gjorde på mig ett mycket starkt intryck, både till ämne, komposition och stil. Det är något av det märkligaste jag känner i nyare svensk litteratur. Även om jag samtidigt måste vidgå att min bekantskap med det nya i Sverige icke är synnerligen omfattande eller djup. Av mina litterära vänner här hemma har jag hört att namn sådana som dels Hjalmar Söderberg, dels Bengt Berg hos dem äro flitigt ihågkomna. Sven Lidman har ända sedan hans hednatid i Rom, där jag lärde känna honom, varit en av de yngre i Sverige, som jag följt med stort intresse. Och »Såsom genom en eld» blev ingen mindre överraskning för mig än för många andra. Hans Augustinus-översättning har jag ännu icke vågat mig på. Men det blir nog av. När jag härom dagen läste i en tidning att det kommit något hart när vulgärt moment med i Lidmans frälsningsutveckling, så svarar jag att det ligger konsekvens i den utvecklingen. Den som omvänt sig till religiösa ting efter att förut med själ och intelligens ha levt i »hednakulturen», han måste, tycker jag, nästan vinnlägga sig om att både i tal och åthävor bli såsom en av de minsta bland bröderna. Från det ena till det andra — vad tycker ni om Frank Heller? Är det en stor författare? Jag har ingenting läst av honom, men jag vet att han är en av de få, som översättas från svenska till norska. Annars tror jag att vi här i Norge läser litteratur i svenskt originalspråk mera än ni vår litteratur på vårt språk. — —

Så blir det så temligen tyst igen. I fortsättningen får jag hälsa på Sigrid Undsets sistfödde, en liten ljuselin på två och ett halvt år, en kavat herre med de underbaraste pojkögen jag sett. Och sen blir det avsked. Ett ögonblick nere vid dörren — och över hennes ansikte far ett uttryck, som skulle kunna tolkas nästan hänemot drömmande.

— Saa maa jeg se at finde Dem et fotografi alligevel, säger hon.

Hon drar fram en låda och börjar rota om i den. Den innehåller allt möjligt smått och gott. Bland annat ett fotografi, som jag redan har. Då ge vi upp bägge två, och sen blir det åter avsked. Över Sigrid Undsets enkelt vackra timmerstuga, där hon sedan tre år har sin bostad, står en blå ishimmel. På ishimlen sitter ett litet stycke måne. En sparv ramlar knalldöd ned på vägen där jag går. Jag stannar och ser på honom en stund. Grå är han och sliten ser han ut. Jag griper mig själv i en tanke: Att sparven på något underligt sätt liknade en trasig tecknare. Men i nästa ögonblick har den tanken gjort mig snopen och jag fortsätter att gå.

Lillehammer en januaridag.

TAGE AURELL.

*

En rad norska författarinnor och ett evigt problem.

Om man jämför en senare tids norska författarinnor med deras svenska systrar, så slår det en strax som en egendomlighet hos norskorna, att de ha lagt sin strävan för kvinnans personliga och sociala frigörelse framför allt på en linje: erotikens. Det slår en som en egendomlighet, sade vi — ty varför skall man egentligen behöva gå så alldeles i spåren efter George Sand i ett land, där i alla fall konvens-äktenskapet inte är social regel och där kvinnorna ha en relativt fri ställning med möjlighet till självförsörjning samt följaktligen kunna gifta sig av kärlek? De damer, vilkas porträtt vi återge här nedan och vilka äro de mest kända och lästa bland nutidens norska författarinnor ha alla i åtminstone någon grad fört sin litterära frigörelsekamp på erotikens och individualismens linje — alla utom Regine Norman som har den lilla art-likheten med vår Selma Lagerlöf, att hon är en religiöst betonad romantiker av en viss festlig, fro-

Regine Norman.

Hulda Garborg.

Nini Roll Anker.

Barbra Ring.

Iduns byrå och expedition,

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 16 46. Allm. 98 03. Riks 1646. Allm. 61 47.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 86 60. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 61 47.

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år ..... Kr. 15:—	Helt år ..... Kr. 19:50
Halvt år ..... " 8:—	Halvt år ..... " 10:—
Kvartal ..... " 4:25	Kvartal ..... " 5:25
Månad ..... " 1:50	Månad ..... " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 Utländska annonser:
öre å textside. Bestämd 45 öre efter text., 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
o. Platssökande 25 öre, för särsk. begärd plats.

I.

Under klarnad himmel
somna vind och vatten.
Drömmen far på fjärran färd
mot gamla glömda ting.
Och jag minns en annan gård
som sov i vinternatten,
medan skuggan slöt sig
stor och tyst omkring.

Åter hör jag träden
tätt mot väggen famla;
far och mor ha somnat,
mörk är rummets vrå.
Gård, där mullens andar bo
och alla träd stå gamla,
mumlar vinternatten
kring dig än som då?

dig läggning och att hon till yrket var lärarinna — och för resten inte bara var, utan alltjämt är, uppe i Nordland.

Tonen angavs av den åtminstone som mera känd författarinna älsta i laget, Hulda Garborg, författaren Arne Garborgs hustru. Hon var den typiska 80-talisten, romantiker i sin naturalism, om man så får säga. När Weininger kommit med sin »Geschlecht und Charakter», tillräckligt genialisk i vissa enskildheter och maniakalisk i det hela för att kunna riktigt både riva upp och tjusa folk, skrev Hulda Garborg till svar »Kvinnan skapad av mannen». Boken inledde en hel rad av de där kvinnliga jag- och bekännelseböckerna, som väl voro rätt ensidiga, men utan tvivel gjorde sin nytta såsom väg-
röjande.

Fru Barbra Ring har skrivit friska barn- och ungdomsböcker, folklivsskildringar m. m. Men en bok som »För kulden kommer» är åter en ung kvinnas hänsynlösa uppgörelse med sig själv och sitt känsloliv. Boken uppfattades av många som ett nästan förtvivlat varningens rop till mödrar och unga kvinnor. Den väckte stort uppseende, delvis indignation, och man började en ivrig modelljakt.

Fru Nini Roll Anker har skrivit en hel del omtyckta romaner. I en bok som »Fru Kæstrups datter» är temat åter kvinnligt instinkt- och sinnesliv.

Och så äro vi framme hos Sigrid Undset. I den erotiska frågan fällde hon ett omdöme, som — inte minst om man tänker på den rad kvinnoböcker, som här omtalats, — lät rätt förvånande: det är alldeles inte så, sade hon, att där förekommer för mycket erotik i litteraturen, tvärtom, där är för litet. Hur ytterst sällan finner man i skönlitteraturen någon omedelbar fest och glädje kring hängivelsen mellan man och kvinna, fortsatte hon, de flesta romaner handla om ekonomi, om hur de ekonomiska förhållandena inverka på kärlek och äktenskap. Med detta yttran-

Vindens sus i kvällen
över väggens timmer,
mörkrets svarta händer
runt omkring vårt hus . . .
Klart igenom fönstret flöt
en stjärnas gyllne skimmer.
Barnets alla drömmar
lyste av dess ljus.

II.

Jag står vid din bädd, och tyst jag hör,
min son, hur stilla du andas.
Det ljusnar därute, och mörkret dör,
och snart skall en morgon randas,
men än står en eld av en stjärnas sken
och blänker över din panna,
så flammande klar, så tindrande ren,
som ville den dröja och stanna.

En stjärnas skimmer, en stråles lek —
en gång blir den oro och plåga.
Din hand är hård och din mun är vek,
du är eld av min egen låga.
Min son, du blod av mitt eget blod,
du band, som vid livet mig binder,
skall mitt hjärta ha kraft, skall min själ
ha mod
att önska dig stjärnornas tinder!

Den korta skissen.

Litterär pristävling för våra julnummer.

Fyrahundrafemtio (450) kronor i pris.

SVÅR ÄR KONSTEN ATT BERÄTTA, sade fru Lenngren, och det kan tilläggas: att berätta kort, målade och innehållsrikt är att vara mästare inom genren. Den korta skissen, fyndigt fabulerad och utförd i en konkret och levande stil, är därför alltid en gärna mottagen berättelseform, som vi nu vilja stimulera genom en pristävling, vars resultat är ämnat att tillgodose våra julnummers innehåll med värdefulla litterära bidrag.

Alltså utlysa vi härmed »den korta skissens pristävling» för svenska författare och författarinnor, enligt följande bestämmelser.

För en originalskiss på svenska språket, antingen byggd på ett julmotiv eller ock med valfritt ämne, i omfång *ej överskridande* fyra Idunspalter, samt av en halt, som gör den i god litterär mening fängslande för vår publik, utfästa vi som första pris

Tvåhundra (200) kronor.

Dessutom utfästa vi ytterligare ett andra och ett tredje pris å respektive *Etthundrafemtio (150)* och *Etthundra (100)* kronor för de två originalskisser som komma närmast i värde. Icke prisbelönta skisser förbehålla vi oss rätt att inköpa mot vanligt honorar.

Samtliga tävlingsmanuskript skola, försedda med påskrift »Den korta skissens pristävling», vara insända under adress Iduns Redaktion, Stockholm, senast den 15 april 1922 samt åtföljas av en förseglad namnsedel, vars konvolut, förses med ett motto, vilket även bör återfinnas å manuskriptet.

Stockholm den 14 februari 1922.

RED. AV IDUN.

de gav hon nog den enkla, nyktra förklaringen till allt det hennes äldre systrar succat över och »bekänt» omkring: kärlek och ekonomi äro för kvinnan ofta alltför mycket sammankopplade. Hinc illæ lacrymæ.

Författaren här ovan skildrar Sigrid Undset som ett slags sund, frodig valkyria till det yttre. Det stämmer nog rätt bra med den föreställning, man får om hennes författarpersonlighet. Hon är kvinnlig i sin känsla och uppfattning, samtidigt som hon har en vad man brukar kalla manlig intelligens, grundlighet och vetenskaplighet. Den omständigheten, att hon så starkt levt sig in i sammanhanget med en gången tid och dess sociala struktur, gör henne på sätt och vis konservativ (begreppet relativt taget) och under striden om den nya giftermålsbalken (som vi tala om på annat ställe i dagens nummer) kunde man, väl dock ej med fullt fog, ta hennes inlägg till intäkt för en reaktionär uppfattning.

Livet har gjort henne mångsidig. Som dotter till en arkeolog fick hon tidigt vetenskapen i blodet. Från sitt 16:de till sitt 26:te år satt hon på kontor i Kristiania, och hon känner alltså genom personlig upplevelse en av det moderna stadslivets kvinnotyper, som hon också infört i sina böcker: den illusionslösa, kyliga unga kvinnan, vars ungdom förödes på kontorstolen, i kalkborgerliga hem och trista pensionat.

Men något av det bästa i hennes väsen kommer kanske ändå fram i hennes skildringar från gammal tid. I hennes berättelser om kung Arthur och riddarna av det runda bordet möter man den medeltida diktningens rika stoff, som här åter strömmat genom en diktares själ: i ett drömlandskap, som icke tillåter att framställningen flyter ut i någon realistisk detaljering, se vi människorna fast och fylligt tecknade, strålande av en naiv och ändå djup diktningens sentiment och humor.

T.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

BRODERNS SKULD. AV ELLA BYSTRÖM

VAR FANNS VÄL I DESSA TIDER den plats, där svärdet var kastat, illviljan fjärran och förräderi omöjligt? Vart hade ej ryktet trängt om synden, som förövades i den stora världen?

Var intresserade man sig ej för konungens svärtsjuka, för den högt älskades nycrer eller för mäktiga herrars trots?

Och — för att fråga än mera — vem önskade väl att finna en dylik plats?

I brödraskapets kloster i Mery syntes det, som hade friden och det rätta barnasinnets sin bostad. Väl stungo bina stundom i örtagården, väl kunde masken förstöra de vackraste rosorna, väl grälade svalorna högljutt med varandra, dock — detta var ej världens ondska, blott kampen för tillvaron i naturen. Och tvistade bröderna än stilla om ett och annat, så var det blott för att tränga djupare in i ordet och för att upplysas av dem, som voro för mer i kunskap och fromhet. Oftast vände man sig med sina tvister till broder Sebastian, den äldste av dem, mannen med den djupa lärdomen och det rena hjärtat. Ingen var så vördad och älskad som broder Sebastian. Leende kunde bröderna stundom viska till varandra, att Sebastian var klostrets egentliga styresman, ehuru alla befallningar utgingo från abbotens mun. Det var ju ej heller underligt, ty vem förstod väl allting bättre än denne broder, för vilken ingen av det upplysta tidevarvets läror var främmande?

Dock, med själva dessa läror sysselsatte man sig ej i klostret. De mestadels olärdade bröderna funno livet rikt nog genom arbete och bön. Och broder Sebastian var ej den, som utsådde frön till tvivel och otro.

Det hade dröjt länge, innan han själv kom till frid. Han förstod därför, vad sinnesro var värd.

»Broder, abboten kallar dig,» sade någon bakom broder Sebastians rygg.

Den gamle spratt upp ur sina drömmar och såg sig omkring. Han satt i refektoriet tillsammans med de andra för att intaga den torftiga måltiden, men han hade försjunkit i tankar och glömt, var han befann sig. Detta var ej ovanligt. Men i regel brukade bröderna låta honom sitta i ro. Nu hade abboten kallat. Något viktigt var på färde. Sebastian gick.

I abbotens cell satt klostrets princeps själv och bredvid honom en främling, en munk med vandringsstav och ränsel.

»Broder Sebastian, du har säkerligen hört talas om fader Galienus, den lärdeste av vår herre konungs hovkapellaner. Han hedrar oss nu med sitt besök och ämnar dröja här en tid — okänd».

»Frid vare med honom,» sade Sebastian och vände sig mot främlingen. Denne svarade:

»Jag tackar dig, broder,» och slog kors-tecknet med sin vita, välvärdade hand.

Sebastian förde nykomlingen till refektoriet, där han förplägades. Allas blickar vilade under de första minuterna på gästen. Av gott tyg var hans kåpa, och hela hans yttre tydde på, att fastor och spåkningar icke kommit alltför ivrigt i fråga. Han var icke gammal, kanske ej ens fyrtio år. Om icke tonsuren varit, kunde man ha tagit honom för en lekman.

Broder Galienus dröjde i klostret. Först frågade man sig: huru länge? Så vände man sig vid hans närvaro; han levde bland bröderna såsom en ringa munk, och ingen mer än abboten och Sebastian visste, vilken hög ställning han innehade.

Men icke ens de kände orsaken till hans besök i klostret. Man frågade ej heller där-om. Abboten hade läst konungens rekommendationsbrev, det var nog.

Broder Galienus ägde stor lärdom. Han och Sebastian samtalade ofta om ting, som voro okända för de andra. Galienus visade

Sebastian stor vördnad. Likväl var han ofta Sebastian överlägsen i diskussionen.

»Min far,» sade Galienus en afton, då han och broder Sebastian sutto i trädgården och sågo solen sjunka, »vad drev dig väl att söka ensamheten här inom ert klostrets murar? Din ande är långt mer den djärva forskarens och tänkarens än den enfaldiga munkens.»

Den gamle blickade omkring sig, glad att de voro ensamma, på det att ingen hörde Galienus' ord. Han svarade lätt leende:

»Klostermurar binder ej anden.»

»Nej. Men anden finner likväl ej näring inom dem.»

»Icke? Kanhända ej, då man är ung, som du. För mig är naturens skönhet, brödrakarleken och vissheten om Gud nog.»

»Men dådkraften slappnar. Och i brist på yttre intressen försjunkar man i grubbel över det egna jaget. Du kan ej säga annat än att det är egoism.»

»Du arbetar, trots din höga ställning, här hos oss som den lägsta broder. Det kan jag ej kalla egoism.»

Broder Galienus svarade ej genast. Han kastade en forskande blick på den gamle och tycktes obeslutsam. Till sist gjorde han en motfråga.

»Min far, tror du då, att motivet för min vistelse här är fritt från egoism?»

»Därmed må vara hur som helst. Abboten förundras över ditt nit och din outtröttlighet. Du är ett exempel för bröderna.»

Broder Galienus uppgav ett skratt, vilket ljöd långt ifrån glatt. I sin tur såg Sebastian forskande på honom. Galienus återtog med ironi:

»Saliga de i anden fattiga. För dem kan arbetet vara av värde. Jag kan icke ens därmed kväva de minnen och tankar, jag önskar undfly.»

DU SKALL TUKTA DINA FÖRÄLDRAR

DESSA ORD KLINGA SÄKERT YTTERST naturliga i de flesta ungas öron, då de däremot nog komma att skorra i de äldres, men de äro betecknande för vår tid.

För inte så förfärligt många år sedan uppfostrade föräldrarna sina barn, nu är det omvänt.

För någon tid sedan var jag på besök hos en jämnårig väninna som har en vuxen dotter på 17 år. Bäst som vi sutto och pratade i lugn och ro vid en kopp te, kom nämnda unga dam instegandes i salongen och efter att ha offrat en nådig nick på undertecknad ställde hon sig framför sin grånade mamma, talade och sade: Jag undanber mig en gång för alla ditt spioneri, mamma! Du vet inte vad du gjorde för en löjlig figur i går — då du plötsligt dök upp på tesalongen ibland alla oss unga — och samtidigt därvid blamerade mig på det skamligaste i mina kamraters ögon!

Min stackars väninna såg mycket skuld-

medveten ut och avskedade sin upphetsade dotter med ett par urskuldande ord.

Som svar på min något förvånade blick förklarade hon: Kära du, jag hade hört något prat om Elly och en ung man, som sprang efter henne och därför så uppsökte jag i går hennes »stammkondis» för att se hur det förhöll sig med den saken. Ja — det var kanske inte så »fair» handlat just — men Herre Gud, en mor är ju alltid orolig för sitt barn!

Min personliga övertygelse är att min väninnas dotter nog reder sig själv.

Det överlägsna sättet på vilket hon stukade sin stackars mor talar tydligt nog för, att den unga damen är »karl för sin hatt». Men vad som oroar mig mera är den absoluta brist på respekt och vördnad som tycks härska bland vår nutida ungdom.

Jag medger att tiderna — som de nu en gång äro — måste skapa en annan mera självmedveten och tidigare mognad ungdom — men varför måste det nödvändigtvis gå ut över allt det fina och vackra i förhållandet mellan föräldrar och barn? Varför icke gå hand i hand. Kunde blott de unga själva se hur osmakligt och ovärdigt de bära sig åt — och hur man just hos dem saknar den kultur som de berömma sig så mycket av att äga! Men just på

detta område tycks de vara blinda — och utvecklingen går — kraftgången.

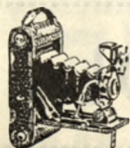
Samtidigt med att ungdomen sportstränad, självständig och energisk erövrar världen steg för steg — trampar den på det tanklösaste all vördnad för hem och föräldrar under fötterna.

Den förstår icke att den i all sin moderna självständighet berövar sig själv det bästa och värdefullaste arv här i livet — minnet om hemmets skönhet. Med skönhet förstås icke här möbler, konstverk och husgeråd. Även det enklaste hem kan vara skönt, när endast den rätta tonen härskar innanför dess murar. Och minnet om ett sådant hem har ofta varit den bästa och säkraste sköld mot livets många och oberäkneliga faror och frestelser.

Respekterar man far och mor — bliver man själv respekterad och detta underlättar i högsta grad kampen för tillvaron.

Vår nutida ungdom behöver stål i musklerna, järn i nerverna och genialitetens aldrig slocknande flamma i hjärnan, ty kampen har aldrig varit hårdare än nu, men den behöver så sannerligen också kärlekens oförbränneliga eld i hjärtat — den kärlek som säger: Ära din fader och din moder!... och som gör den fullt rustad till att hemföra segern.

TORA RANDAL.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

»Tålmod. Snart arbetar du för arbetets egen skull. Då vika tankarna av sig själva. Om ej, så har du valt ett olämpligt bote-medel för dig. Gå åter ut i världen. För den lärda och handlingskraftiga prästen finns där ständigt ett stort verksamhets-fält, icke minst i vår tid, då fritänkeriet och »Öknens» villfarelser sprida sig vitt.»

Åter skrattade Galenius.

»Gå ut i världen, säger du! Ah, världen är stängd för mig.»

»För dig, konungens hovkapellan?»

Galenius' min mörknade. Han såg mot marken.

»Min far», sade han, »kunde jag säga dig allt!»

Sebastian såg vänligt på honom, men teg.

Broder Galienus lutade sig mot stammen till det blommande äppelträdet bakom honom. I skimret från solnedgången tycktes fårorna i hans ansikte utplånas. Såsom ofta förr tänkte Sebastian, då han såg på honom, att denna sköna och ungdomliga man minst av allt var lik en präst. Likväl var han konungens kapellan och hemma i alla teologiska frågor.

Galenius sade lågt:

»Liksom du, älskar också jag jordens skönhet, även denna lilla vackra vrå. Men jag plågas av längtan efter det, jag lämnat, och jag kan ej finna frid här.»

»Så lämna oss.»

»Jag har förolämpat konungen och måste för alltid fly hovet och Paris, ja, till och med människorna. Överallt fruktar jag att bli igenkänd.

»Men konungens brev?»

»Är skrivet av honom. Dock — återkomma kan jag ej.»

Han reste sig.

»Min far, jag vill söka ha tålmod. Farväl.»

Han avlägsnade sig skyndsamt, som om han fruktade att förlänga samtalet.

*

Under femton år hade före broder Galienus' tid ingen främling besökt klostret. Det väckte alltså förvåning, när en höst-

kväll en tung resvagn for in på klostergården. Och vad betydde det, att abboten själv kom ned till vagnen, innan den resande steg ur?

Under aftonmåltiden hörde bröderna ryktesvis, att en dam tagit in i klostrets härberge. Det kunde ej hjälpas — man funderade över orsaken därtill. Ja, en ung broder var till och med så plågad av nyfikenhet, att han frågade broder Sebastian, vem damen var. Av varje annan skulle den nyfikne fått en tillrättavisning, men Sebastian sade blott lugnt: »Det känner jag ej till.»

Under midnattsgudstjänsten satt damen med abbotens tillstånd på den trånga läktaren i kapellet, osynlig för alla blickar.

Broder Galienus stod vid fönstret i sin cell och såg upp mot den månljusa himlen, plågad mer än någonsin av minnet av det förflutna och av de stridiga känslorna inom honom. Då trädde abboten in.

»Min son», sade han, »den främmande önskar bikta sig. Jag ber dig gå till biktstolen i kapellet. Jag vill ej störa vår äldriga vän Sebastian, vars tur det rätteligen är att mottaga bikt. Och de andra —» tillade han leende, »ja, mången bikt har sått frön till kamp och frestelse i en enfaldig broders själ! Därför ber jag dig, du, som känner världen.»

Abboten vände sig mot dörren för att gå. Men då intet svar kom från Galienus, stannade han och såg sig om. Broder Galienus stod kvar vid fönstret, och abboten märkte, att hans ansikte uttryckte bestörtning och fasa.

»Skall jag —?» mumlade han slutligen.

»Du bör vara van därvid», sade abboten förvånad.

»Men, fader, ni har aldrig bett mig där om förr», utbrast Galienus, förgäves bekämpande sin sinnesrörelse.

»Jag skulle gjort det själv, om ej den främmande utbett sig en broder, för vilken hennes namn är okänt», svarade abboten.

»Men vad kommer dig att tveka?»

»Jag går, fader», sade broder Galienus hastigt och drog kapuschongen över huvudet.

Dröjande gick han till kapellet. Med knutna händer stod han ett ögonblick stilla, innan han trädde in i biktstolen.

En liten lampa framför gudsmoderns bild upplyste svagt helgedomen. På knä framför biktstolens galler låg en kvinna.

»Frid vare med dig», mumlade broder Galienus. Han böjde sig fram för att mottaga främlingens bikt.

I daggryningen rullade resvagnen ut från klostergården. Bröderna glömde snart den främmande damens korta besök.

*

Den gamle broder Sebastian var sjuk. Man fruktade för att hans ande snart skulle lämna den bräckliga stofthyddan. Dag och natt vakade broder Galienus vid hans bädd.

Alltsedan den okända damens besök hade Galienus varit sluten och tyst. Och Sebastian såg tydligt, att hans sinne var plågat.

»Jag vill ej — jag vill ej längre!»

Broder Sebastian slog upp ögonen. Vem hade uttalat dessa ord?

Galienus låg på knä vid hans bädd, och den gamle såg, att han behärskades av djup ångest.

»Broder», sade han milt, »vill du ej gå till vila? Jag är gärna ensam.»

Galienus ryckte till.

»Förlåt mig», utbrast han. »Jag väckte dig! Men skicka ej bort mig. Jag — kan ej vara allena.»

»Du lider. Hyser du alltjämt längtan efter den värld, du lämnat? Vad plågar dig? Du vet — jag lever ej många dagar till. Förtro dig till mig, och jag tar din hemlighet med mig till Gud.»

Galienus grep hans händer.

»Ja, jag måste tala. Du måste veta det.»

Ur stånd att längre tida, berättade Galienus under det att natten skred fram, och den gamle Sebastian lyssnade.

»Länge, ja intill mitt trettionde år, var

VID STRINDBERGS GRAV

I MIN UNGDOM HYSTE JAG BLAND annat stor förkärlek för dödsannonser och kyrkogårdar. Med ungdomlig självsäkerhet fastslog jag, att dödsannonserna voro tidningarnas intressantaste textbidrag, om man endast förstod att tillgodogöra sig det på det rätta sättet, något som dessvärre är få givet. Vidare hade jag kommit underfund med att vill man söka vad som är absolut sant av det som står i tidningarna, skall man dröja vid dödsannonserna — en åsikt som jag alltjämt vidhåller.

Ett annat av mina många ungdomsintressen var som sagt kyrkogårdar. De första steg jag tog i en främmande stad gällde alltid dess kyrkogårdar, och jag har många gånger blivit övertygad om, att det sätt på vilket man bäst lär känna en främmande stads fysiologi och dess invånarens karaktäristika är en vandring på den mark, där de gravlagt sina döda — förutsatt att man förstår vad man ser.

*

Strindbergs grav på Nya kyrkogården.
Foto Holmén.

Det hade börjat mörkna därute vid Solna innan jag nådde fram till en avlövd björk, i vars hägn

står ett sprucket träkors, varå läsas orden: *O crux ave spes unica*. Därunder vilar den man, vars namn jag under min tre månaders Stockholmsvistelse skulle se tjänstgöra som språngbräda för tysk regieffekt, men efter vars verk jag i övrigt resultatlöst spejat på Stockholms många teatrar. Under detta kors vilar han, stor i döden som i livet.

Samma fädernesland som en gång jagade honom i landsflykt skulle också besparas utgifterna för att smycka hans grav. Och att det finns ett annat och värdigare sätt att hedra hans minne på tycks ännu ej ha gått upp för Sverige. —

Jag stirrar ut över det vita snötäcket och överraskar mig med att lyssna till vindens kalla viskning. Här vilar en människa som levat djupare och stormigare än de flesta och som sprängdes av sin konst. Gyllene stjärnor tåga upp över den vita dödsparken... En naken björk... ett sprucket träkors...

Om jag ej fick se Strindberg i hans fädernesland, fick jag dock se hans grav.

ADÉLE VINJE.

Husmödrar

gör ett försök med

VANDENBERGHS

Extra Växt Margarin och Ni kommer alltid att använda detta.

mitt liv upptaget av forskning och studier. Den yttre världen var mig ganska främmande. I synnerhet fanns det två ting, för vilka jag var likgiltig: politik och kärlek. Du förvånas, Sebastian? En präst och kärlek! Vet du då icke, att våra bortskämda abbeer har lika många galanta äventyr som någonsin en världsman? Ja, förvisso.» Sebastian suckade.

»Så kom jag till hovet. Givs det en man, som aldrig berörts av kärlek? Du vet det icke? Men jag vet, att vid Frankrikes hov givs det ingen. Ni, som levat i frid, fjärran från alla frestelser, ni förvånar er måhända över dem, som falla? Men ni anar icke, huru skön synden är, då den svepts i behag, snille, förfining, ja, till och med i en viss yttre ädelhet. Ni vet ej, vad de kvinnor förmår, vilka äger allt detta och därtill en fågning, som ej ens Bouchers och Fragonards pensel kan rättvist återge. En dylik kvinna gör synden vitare än hennes egen barm och kommer oss att se en himmel, då vi blicka in i hennes klara, ljuva ögon. Dock borde vi däri blott läsa stråvan efter makt, inflytande och herravälde över männen. Alla måste erfara hennes tjusning, alla måste erkänna den, ingen är för ringa för att — skänka sin hyllning. Hon fordrar den av alla, från konungen till — pagen, som om morgonen bringar henne konungens billet-doux.»

»Broder, vet du, att du nu talar om en särskild kvinna?» frågade den gamle stilla.

Galienus kastade huvudet bakåt och skrattade tonlöst:

»Ja, jag vet. Om en kvinna, den skönaste och snillrikaste, om konungens högt älskade.»

Han lade handen över ögonen och fortsatte:

»Du skall nu höra om två män, vilkas liv hon ägde att befalla över. Den ene var en ädling, Marcel de Valpré, konungens bibliotekarie och vän, den andre en präst. Dessa båda voro förenade av en verklig vänskap, som ej ens bröts, då de märkte, att de fattats av kärlek till samma kvinna. Och hon, den kloka, hon biktade för prästen de synder, hon begått med andra, och hycklade ånger och stal sig till hans förlåtelse och hans hjärta.»

Sebastian gjorde en rörelse av motvilja. Galienus log bittert, då han såg det.

»Åh, fader, prästen var dock ren. Vem mäktar hindra en känsla från att födas? Det gäller ju blott att ej giva vika. Prästen var stark. Men jag vet, att han led alla skärseldens kval, då den sköna botgörerskan sträckte sina skimrande vita armar mot honom och med tårar i ögonen viskade om ögonblickets berusning, om kyssar och famntag, som tystar samvetets röst, om ånger och löften om bättring. Hon bad honom om stöd och hjälp, hon kallade honom till sig och drog honom ned vid sin sida i det blå kabinettet. Då hon såg, att han var stark, förvandlades hennes lidelse till hat. Dock såg det ut, som skulle prästen undkomma hennes hämnd. Bruken av själskval och — o, heliga enfald — samvetsförebåelser, bad han konungen om befrielse från sin syssla och tillåtelse att lämna Paris. Detta beviljades honom utan svårighet. Kanske var hans dygd även andra än — markisinnan en nagel i ögat.

»Men han, den dåren, kunde ej lämna hovet utan att än en gång se den, för vilken han flydde. Okallad gick han den hemliga, välkända vägen till det blå kabi-

nettet. Det var kväll. Med konungens brev i handen tvekade han ett ögonblick utanför dörren. Kanske tog han det lågmälda viskande, som nådde hans öra, för mummel av andäktiga böner. Då allt blev stilla, steg han in.

»Och såg henne, den djupt ångerfulla, den omvända, i sin väns armar.

»Marcel de Valpré ägde ej prästens styrka. Och likväl kände han sig stark nog att trotsa konungen.

»Bleka stirrade de båda vännerna in i varandras ögon. Ädlingen slog så ned sin blick inför det kval, som lyste ur prästens. Men hon, den oförlikneliga, log och sjönk tillbaka i älskarens armar. Prästens darande hand förmådde ej kvarhålla konungens brev, det föll till golvet. Han kvävde ett rop och vacklade ut.

»Då väcktes en känsla av blygsel i ädlingens sinne. Han gjorde sig lös från kvinnan, reste sig och tog mekaniskt upp det papper, som prästen tappat.

Ännu leende frågade hon:

»Vilket budskap bringar väl vår vän?»

»Stum räckte de Valpré henne brevet.

»Men knappt hade hon kastat en blick därpå, förrän löndörren åter öppnades, och prästen störtade in. 'Konungen, madame, konungen!' viskade han ångestfull.

»Ej ett ögonblick förlorade hon sinnens närvaron. Likväl gällde det hennes älskades liv. Hon kastade en slöja över sina skuldror, tryckte brevet i de Valprés hand och sköt honom ut genom en annan dörr.

'Skynda! Lämna Paris!' viskade hon hastigt. 'Man har förrått oss.' Och hon stängde dörren och stod så mitt i rummet bredvid prästen, då konungen i samma ögonblick kom in genom löndörren.»

Galienus gjorde åter ett uppehåll.

»Och du?» frågade den gamle efter en stund.

»Jag — jag fann, att min kammartjänare förrått mig. För mig gavs intet annat än flykt. Brevet i min hand hjälpte mig. Du vet det — som fader Galienus kom jag hit, jag — lekmannen.»

»Och nu kan du ej härda ut hos oss längre?» Broder Sebastians röst var svag och sorgsen.

Den tilltalade tycktes ej höra frågan. Han såg stelt framför sig och fortsatte:

»Du bad mig en gång ha tålmod. Jag skulle slutligen vinna frid, sade du. Nåväl, broder Sebastian, jag var nära att vinna det. Förundras du ej däröver? Jag, som med min närvaro skändade klostrets frid och vistades här under en annans, en helig mans namn! Så var det likväl. Var det prästens blick, min väns blick, som kom mig att känna avsmak för — vår tids levnadssätt? Eller var det det skamlösa leende av tillfredsställd hämnd och den oförmåga att blygas, som jag såg hos konungens älskade? Alltnog i klostrets lugn, i ditt och brödernas sällskap och i det trägna kroppsarbetet fann jag äntligen en viss tillfredsställelse. Jag beslöt att stanna här. Kanske skulle även den glömska, du nämnt, vara uppnåelig.»

Broder Sebastian lösgjorde sina händer ur den talandes hårda grepp, knäppte dem samman och frågade än en gång:

»Och nu kan du ej mer dröja här?»

»En natt kom en kvinna hit till klostret — hon! Varför kom hon? Hon sade, att det var av längtan och kärlek. Hon lyfte sina armar mot mig, som förr mot Galienus, tårar glänste i hennes ögon, och hon besvor

mig följa på den resa, hon företog till södra delen av landet. Konungen var fjärran, pater Galienus glömd, kärleken viskade.

'Var är Galienus?' sporde jag, för första gången gripen av en obestämd oro.

»Hon skrattade sitt ljuva, låga skratt.

'Var lugn, älskade! Du är nu pater Galienus! Han själv är död, mördad i all hemlighet.'

»Jag stod stum. För att lugna mig, berättade hon ivrigt. Jag hörde om konungens misstro, ehuru han ej fann mig hos den älskade, om den sluga kvinnans försök, vilket ock lyckades, att kasta miss-tankarna på pater Galienus, om konungens fruktansvärda vrede och hans slutliga fråga: 'Kan du inför Gud och helgonen svära, att du är ren från all skuld?' Då hade Galienus böjt sitt huvud och tegat.

»Förstår du, broder, vad som sedan hände? Hur den ädle ej ville förråda mig och den älskade och därför ej kunde räd- da sitt liv?

»Allt detta berättade hon och log mot mig. Då stötte jag henne från mig och förbannade henne.

»Borta var min kärlek, borta min längtan efter världen, men ock min frid. Brottslig var min vistelse här, mitt bedrägeri ville jag bekänna och gå bort.

»Men, fader — min fader! Jag kan ej! Här har jag funnit, vad jag förgäves sökt under forskning och studier — Gud. Min högsta glädje är att vandra i solskenet i örtagården och se blommorna lysa och höra fåglarna sjunga, att i nattens stillhet i min cell förnimma den Högstes närvaro — att förnimma utan att veta, utan att förstå! Tala, fader! Förlåt mig, du, som känner Gud och människornas fåfängliga läror!»

Han grep ånyo den gamles darrande händer och tryckte dem mot sin panna.

»Men det är din plikt att säga abboten allt, så gör det! Kanske finns icke Gud. Kanske är döden den enda lindringen. Men fader — fader —»

Hans röst dog. Broder Sebastian såg genom det tränga fönstret i cellen ut mot morgonen, som grydde borta i öster.

Ja, det var hans plikt att jaga den för- mätne bort från klostrets helgade område. Om han teg, blev han delaktig i den andres brott. Skulle en så svår synd fläcka hans sista timmar?

»Gå, min son», sade han med darrande röst. »Och bed abboten komma till mig.»

Marcel kysste hans händer, reste sig och gick under tystnad. Kort därefter ledsagade han abboten till Sebastians cell. Ensam gick klostrets föreståndare in. Marcel stod kvar vid ett fönster i den kalla stenkorridoren och morgonen grydde alltmer.

Skulle dagen bli vittne till hans bort- jagande från denna fristad, denna enda vrå av världen, där han förnummit Gud? Eller var Gud blott ett foster av hans och andras fantasi?

Timmar gingo. I soluppgången trädde abboten ut från Sebastians cell.

»Broder Galienus», sade han. »Den gode broder Sebastian har lämnat detta liv. Han var ett helgon och dog i fröjd, sedan jag mottagit hans sista bikt. Gå, min son och bed vid hans läger!»

Och broder Galienus förstod; att Gud fanns, och att förlåtelse gavs. Den man, han förtrott sig åt, hade, såsom han lovat, tagit hans skuld med sig till Gud.

Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen **Idozan**. Förenar hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN
Skadar ej tänderna.

DEN NYA GIFTERMÅLSBALKEN OCH KVINNORNA

HUR DEN NYA ÄKTENSKAPSLAGEN VERKAT.

DEN NYA GIFTERMÅLSBALKEN HAR NU det första året bakom sig: det var den 1 jan. 1921, den trädde i kraft. Hur har den då verkat? Och vad har den inneburit? På den sista frågan svara de flesta gifta människor med lugnt samvete: "Det veta vi inte och behöva inte veta. Ett normalt äktenskap behöver inte någon balk." Men de, som i sitt äktenskap kommit in i säregna, kanske onormala förhållanden, svara säkert annorlunda...

Och den lag, som rör livets viktigaste förhållande, böra kanske ändå alla ha litet hum om — även de, som i sin känslas och sitt samvetes trygga borg försäkra, att de inte behöva annan lag än den som gavs dem vid vigseln. Idun har därför bitt den kända kvinnliga advokaten *Eva Andén* i Stockholm att draga fram några av de punkter i den nya giftermålsbalken, som böra kunna särskilt intressera våra läsare, och samtidigt kommentera dem litet med drag ur sin erfarenhet från detta lagens första år. Vi betona, att det bara är vissa punkter, som här beröras — skulle vi vara utförliga, komme vi kanske inte till slutet fortare än en domstol i ett skilsmässomål.

Skadestånd vid bruten förlovning.

En nyhet i den nya giftermålsbalken är att skadestånd kan utdömas vid bruten trolovning. Denna bestämmelse infördes redan 1915. Skadeståndsrätten är emellertid hos oss begränsad; det är inte här som i England och Amerika, där ett brutet äktenskapslöfte kan bli en i ekonomiskt avseende mycket svår historia. Den part som kan bevisas vara huvudsakligen vållande till brytningen, är skyldig att lämna den andre ersättning för förlust till följd av åtgärd, som denne vidtagit för det tillämnade äktenskapet, t. ex. inköp av bohag, hyrande av bostad. Sådana ersättningsmål förekomma allt som oftast; i ett var käranden en kvinna, som hade sagt upp sin plats, som hon sedan ej kunde få tillbaka, och dessutom sytt hemgift.

Bestämmelserna måste emellertid tillämpas med en viss varsamhet, i synnerhet som det kan vara mycket svårt att utrona vilken av parterna som varit det verkliga upphovet till brytningen.

Underhåll och hushållspengar.

Den nya lagen bestämmer, att makarne skola var efter sin förmåga genom tillskott av pengar, verksamhet i hemmet eller annorledes bidra till att bereda familjen det underhåll, som med avseende å makarnes villkor bör anses tillbörligt.

Denna ömsesidiga underhållsskyldighet kan någon gång leda till för gammal uppfattning rätt egendomliga konsekvenser. Vid en skilsmässoprocess har det sålunda ifrågasatts, att hustrun skulle betala ett visst underhåll till mannen, eftersom mannens inkomst väsentligt understeg räntorna på hennes förmögenhet.

Innan lagen antogs, var det ju mycket rabalder om dess stadgande, att om den ene maken gjorde sig skyldig till uppenbar försummelse av sin plikt att lämna bidrag till hushållet, så skulle han av andra maken kunna instämmas till domstol och kunna av denna åläggas att utbetala skäligt bidrag — med andra ord, det eviga problemet om hushållspengar skulle kunna dragas inför domstol. Trots på sina håll ivrigt motstånd inflöt emellertid stadgandet i lagen. Det är säkerligen av stor betydelse, säger advokaten Andén, som en möjlighet att erhålla rättvisa, om ej godvillig rättelse i ett missförhållande sker. Det är en paragraf att peka på: Så här säger lagen att det skall vara. Dess tillämpning genom domstol kan däremot bli vanskligt med hänsyn till bevissvårigheterna.

De hushållspenningstragedier som förmörka så många äktenskap utspelas utan publik i det tysta

Advokaten Eva Andén.

med ideliga repetitioner. När måttet efter åratals dropp rinner över och den stumma får röst, har hon vanligen inga vittnen på, att hon under långa tider — som det hänt i ett s. k. "bättre" äktenskap, fått nöja sig med 50 öre kontant varje dag samt rätt att taga på kredit hos en enda av mannen anvisad och tillsagd specerihandlande men däremot ej fått ett öre till sitt eget underhåll, kläder o. d. Denna medelklassfru hade ej möjlighet att skaffa sig kontanta inkomster och skötte hushållet utan jungfru. Man tiger och lider i det längsta i sådana fall men så när nya lagens möjligheter ska begagnas, bli de värdelösa för att man inte har bevisning — just för att man tegat och haft det svårt. Det är alltid på bevisningen som rätten står och faller, betonar advokaten Andén.

Det nya äganderättsförhållandet mellan makar — en obehaglig upptäckt för många.

En sak som de flesta människor, som redan äro gifta eller gifva sig nu, alldeles icke ha reda på, är det nya äganderättsförhållandet mellan makar. En av bestämmelserna innebär, att den ene maken icke utan den andres samtycke får sälja fast egendom eller sådan lös egendom, som ingår i det för makarnas gemensamma begagnande avsedda bohaget. När t. ex. en gift man vill sälja en sin fastighet, mötes han — sådant förekommer ofta — av det beskedet, att köparen icke får lagfart på den, förrän säljaren visat skriftligt intyg på att affären sker med hans hustrus samtycke eller han eljes har rätt att sälja den utan sådant. Man kan förstå, att han i många fall skall bli bra överraskad av beskedet.

Vid skilsmässa, dödsfall o. s. v. sker som bekant i vanliga fall delning av boet.

Det förefaller — berättar advokaten Andén i detta sammanhang — som om folk fått för sig, att den nya lagen skulle göra det lättare än förr att rädda undan egendom från borgenärers berättigade krav genom att placera den över på hustrun. Den nya lagen möjliggör dylika transaktioner i precis lika liten eller lika mycken grad som den gamla.

Vissa bestämmelser om äktenskapsförord medge numera möjlighet för hustrun att även i ett äktenskap, som ursprungligen ingicks utan ett sådant förord, försäkra sig om ensamrätten till vad hon genom eget arbete eller annorledes förvärvat. Sådana äktenskapsförord i äldre äktenskap göras numera ofta upp.

För att kunna bedöma varandras förmåga att bidra till det gemensamma hushållet äro makarne skyldiga att giva varandra upplysningar om sin ekonomiska ställning.

Apropå detta en anekdot. Det var ett skilsmässomål. Hustrun hade åtskilligt att förtälja om vad

den äkta mannen tydligen trott vara sina egna hemligheter. Hon hade gett honom ett kassaskrin till julklapp. I det hade han naturligtvis lagt sina hemliga handlingar. "Och det var det jag räknade med också", sade hon, "för se — jag hade allt en dubbelnyckel, jag!" Den frun var kanske litet för girig vid anskaffande av bevisning.

Underhåll och kvinnoarbete.

Den nya lagen har som bekant borttagit "försörjningsbegreppet". Den gifta, i hemmet arbetande kvinnan anses icke längre som "försörd" av mannen. Genom sitt arbete i hemmet anses även hon bidra till familjens underhåll.

Den moderna tiden börjar ju bli allt mer böjd för att bedöma icke endast mannen efter hans värde såsom arbetande, utan även kvinnan. Detta avspeglar sig också allt mer i domstolarnas sätt att ta på underhållningsfrågan vid skilsmässor. När förr i tiden hustrun skildes från mannen och kastades ensam ut i den kulna världen, då liksom ville man tilldela henne en ekvivalent i pengar inte bara för det underhåll, hon förlorat, utan också liksom för själva det skydd, hon haft genom äktenskapet. Nu tycks tendensen liksom gå åt ett sänkande av underhållen vid skilsmässa, i de prejudikat man har från Högsta Domstolen. Om skild kvinna är i sin fulla arbetskraft, då bör hon också kunna arbeta — så tycks man resonnera.

Hustrun och släktnamnet.

Den nya giftermålsbalken bestämmer som bekant (i motsats till den gamla) att hustrun skall bära mannens släktnamn. Vill hon även bära sitt eget (något som ju kan ha betydelse för henne, om hon före äktenskapet gjort sig känd som yrkesutövare, konstnär o. s. v.), så får hon efter särskild anmälan bära det jämte mannens, men hennes eget släktnamn är då endast att betrakta som ett tillnamn.

Det är emellertid troligt, att denna bestämmelse enligt önskan från kvinnohåll kommer att ändras redan vid innevarande års riksdag. Genom en sådan ändring torde möjlighet komma att beredas gift kvinna att bära sitt eget släktnamn utan mannens.

Förmyndarskapet över barnen.

Enligt den nya lagen om barn i äktenskapet är fadern fortfarande ensam förmyndare för barnen, medan vårdnadsrätten utövas av bägge föräldrarna gemensamt. Nu har emellertid lagberedningen avgett sitt nya förslag till ärvdabalk, vari samma bestämmelser upptagits och i vissa fall har i avgivna yttranden rörande förslaget opponerats mot bestämmelsen om att fadern fortfarande skall vara ensam förmyndare. Man har velat ha det ändrat därhän, att också modern skall vara förmyndare, vilket ju icke är mer än rätt och billigt och i full överensstämmelse med nya giftermålsbalkens likställande av föräldrarna i övrigt.

Den nya giftermålsbalken tog icke upp några bestämmelser om gift kvinnas nationalitet. Dessa äro av internationell karaktär och ingå i lagen om medborgarskap. Emellertid föreligger för närvarande ett förslag till reglerande av dessa förhållanden mellan de skandinaviska länderna, men några ändringar beträffande de gamla — i en del fall alldeles omöjliga bestämmelserna om gift kvinnas nationalitet har ej föreslagits. Från kvinnohåll har dock väckts reformförslag, avseende bl. a. att svensk kvinna, som gifter sig med utlänning men blir kvar i Sverige, fortfarande skall vara svensk undersåte. Enligt nu gällande rätt blir hon utlänning. Dessa reformkrav komma säkerligen att föranleda en välbehörlig lagändring. E. TH.

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Rlks Ö. 436.

TYLLSPETSAR

i vitt och svart
i alla bredder.

Tyller - Blommor - Guirlander till sällskapsdräkter.

VITA DUKENS FOLK — DE NYA FURSTARNA

SAMHÄLLSKLASSERNA HA BLIVIT BE- tydligt omskakade efter kriget. Grevarna och ba- ronerna — utom i vårt fredade land förstås —

ge språklektioner, kejsare slå sig på nejlilikodling och storfurstinnorna servera på romerska tavernor. Samtidigt sitta paltbrödsbagare i slottsgemak och lyssna till den förhryda regementsmusiken vid tio- rätterstaffeln eller fara omkring i bilar med äkta filet-antimakasser och inbyggd grammofon. Finns det några, som leva furstligt utom paltbrödsbagarna, så är det filmens folk och särskilt då de ameri- kanska filmstjärnorna, vars namn äro kända över ett par världs- delar. Så ha mr Douglas Fairbanks och hans fru, mera känd under namnet Mary Pickford, byggt sig ett "idealhem" så beskaffat att mr Fair- banks tycks kunna fullfölja sin djupsin- niga världsåskådning: att leva livet leende. Pickfair, som det äkta paret med känsla för reklamens betydelse döpt sitt kaliforniska palats, är utrustat med härliga simbassänger, hundstallar, sportplat- ser och inrett med stor elegans och äkta amerikansk komfort.

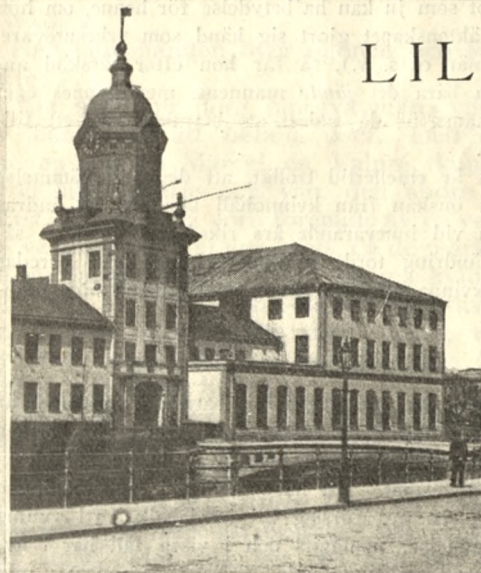

En vacker pergola i Mary Pickfords ideal- hem, Pickfair.

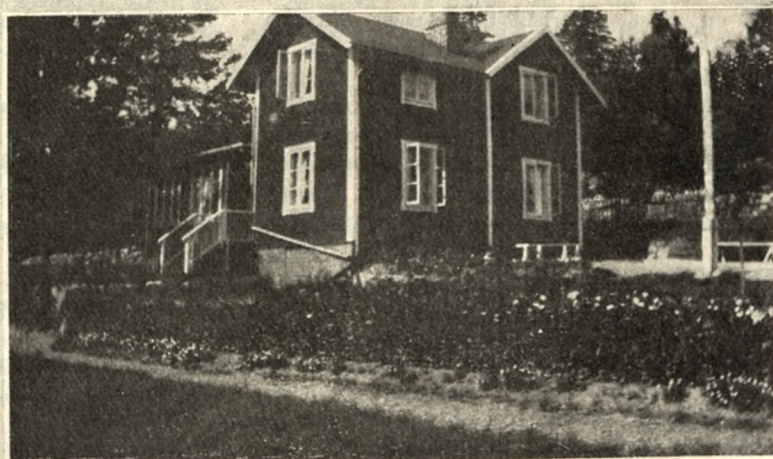
Ett hörn av Mary Pickfords sovrum och överst ett porträtt av "hela världens Mary".

LILL-BJÄRKA — NORRKÖPINGSARBE- TERSKORNAS SOMMARSTUGA

"I NORRKÖPING ÄR VAR SJATTE MÄNNI- ska fabriksarbetare" stod det att läsa redan i vår barndoms geografi, och skulle man *nu*, med sta- dens ökade folkmängd, räkna ut de kvinnliga ar- betarnas antal, finge man förmodligen åtskilliga tusental till svar. Dessa arbeterskor, som om da- garna passa sin maskin och bidra till framställ- ning av Tuppens vävnader, Drags kläden, "Li- tografens" spelkort, eller någon annan av de många vittberömda produkter, som stamma från Sveriges Manchester — hur tillbringa de sina kvällar, vad ha de för intressen? Somliga dela sin lediga tid mellan bio och dansaftnar, andra ägna sig åt hem-

sysslor — det finns en hel del industriarbeterskor, som äro de förträffligaste husmödrar och sköta kastruller eller nålen med samma skicklighet som de utföra förmiddagens yrkesmässiga handgrepp. Bland dessa senare är det man finner de framåtsträ- vande arbetarkvinnorna, som ha starka sociala in- tressen och ivra för sin kårs höjande, rent kultu- rellet sett och för förbättrade levnadsvillkor — åt- minstone under semestertiden. Denna sympatiska ka- tegori träffar man säkrast på Bjärkaföreningens sammanträden någon vardagskväll i den stora sal, Holmens fabrik upplåtit till föreningslokal. Bjär- (Forts. sid. 194.)

Överst till vänster: Holmens torn i Norrköping, byggt 1751. Det är Holmens bruk, som upplåtit lokal åt Bjärkaföreningen. Nederst till vänster: En typisk bild från det bördiga Östergötland. Utsikten är tagen från Lill-Bjarkas fönster. Till höger: Lill-Bjärka, där Norrköpings arbeterskor så gärna tillbringa semestern.

PÅHLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Carl Peter

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

"KUNGENS DANSÖS" I VERKLIGHETEN

Kungliga operan i Berlin år 1740.

Barberina agerar staty i baletten Pygmalion. Väggmålning i slottet Sanssouci.

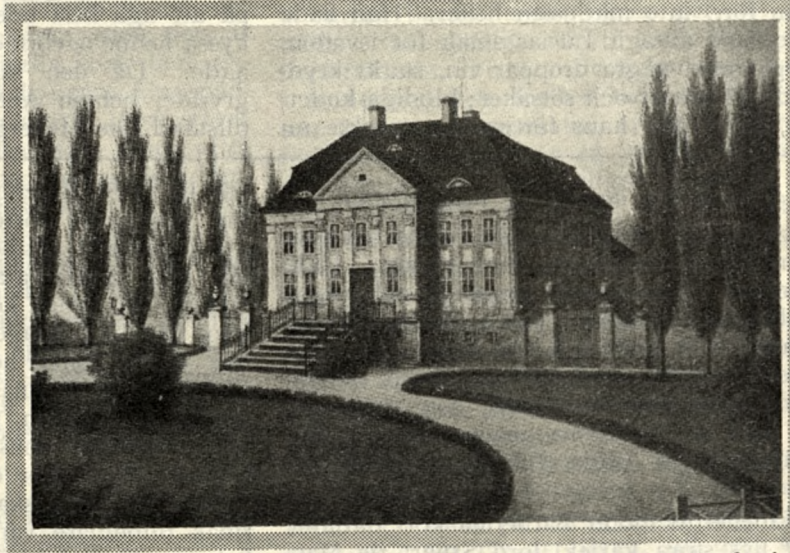
Barberina som ung.

Friherre von Cocceji, som ställde till en sådan skandal genom sitt frieri inför teaterpubliken till Barberina, men trots allt motstånd blev hennes man.

Slottet i Glogau, där Barberina bodde såsom friherrinna von Cocceji.

Slottet Barschau på Barberinas tid. Slottet gjordes av Barberina till en stiftelse för adliga fröknar.

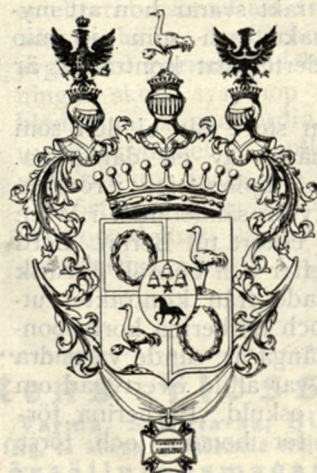

Barberina såsom en dam på 65 år.

KOMEDIEN "KUNGENS DANSÖS" HAR roat en stor teaterpublik både i Stockholm och andra städer, och gjort att man åter dragit sig till minnes hjältinnan, den italienska dansösen Barberina. Här nedan berättas efter tyska källor litet om verklighetens Barberina och hennes romantiska öden. Barberina uppges ju vara den enda kvinna, som Fredrik den store älskat. Och det är till på köpet tveklöst, om den store kvinnohataren i grunden älskade ens henne. Ätminstone avfärdar Thomas Mann i sin utmärkta Fredrikstudie hela episoden med ett löje.

»KUNGENS DANSÖS» VAR I VERKLIGHETEN den italienska ballerinan Barberina Campanini. Hon var född i Parma 1721 och sattes tidigt i danslära. Vid blott 18 års ålder kom hon med sin lärare och (Forts. å nästa sida.)

Tack vare sin ovannämnda stiftelse blev Barberina, friherrinnan von Cocceji, upphöjd till grevinnan. Här hennes vapen.

IDUNNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)
FEMTE AVDELNINGEN.

I.

BILJETTEN LYDDE SÅLUNDA:

»Jag kan inte leva utan dig. Jag har sagt, att jag for på jakt, och är nu här i Napoli. Jag besvär dig, laga att jag kan få se dig ett enda ögonblick! Bara så länge, att jag hinner säga, att jag älskar dig mer än förr. — Andrea.»

Svaret lät vänta på sig, men slutligen kom det.

»Låt i morgon klockan tio en täckt vagn hålla i Santa Chiaras klostergård, utanför lilla kyrkdörren. Vagnsdörren öppen, gardinerna nedfällda. Jag kommer ett ögonblick för att säga dig farväl. — Lucia.»

Hela natten gick han av och an i sitt rum på hotellet och läste om detta brev, som på en gång var kärleksfullt och grymt, oförklarligt som den, som skrivit det. Andreas friska, livskraftiga sinne hade blivit sjukligt, hans nervsystem förstört, hans muskelkraft försvagad. Hans forna kroppsstyrka hade försvunnit; det var som om benen ej längre orkade bära honom. Hans märkvärdiga matsmältning, varpå hela harmonien i hans fysik berodde, var ej den samma som förr, inte matlusten heller. Han hade efterhand antagit Lucias smak för isvatten, färgat med några droppar vin, starkt kryddade kötträtter och sötsaker; blodiga kottletter, som varit hans förtjusning, väckte nu

samma avsky hos honom som hos Lucia. Han kände sig sjuk, och han visste blott ett enda medel mot sin sjukdom: Lucia. Hon ensam kunde bota honom, återge honom det fysiska välbefinnande, som är en följd av sinnets jämvikt, ge honom tillbaka den munterhet och livsglädje han hade förlorat. Han var sjuk av längtan efter henne, och han kände, att den första kyssen, den första kärleksdagen skulle göra honom tillräckligt stark att trotsa ödet. Och vid denna vision tillslöt han ögonen, som om de bländats av solen.

»Lucia! Lucia!» upprepade han oupphörligt, där han gick med håret i ordning, blek, med skjortan uppknäppt över bröstet för att kunna andas. Han tänkte icke på annat än mötet i morgon, vad han skulle säga till Lucia, huru han skulle övertala henne att icke säga honom farväl för alltid. Han skulle lyckas övertala henne, det var han alldeles säker på, ty utan henne skulle han dö, och han ville icke dö. Tusen vilda förslag trängdes i hans fantasi. Han tänkte på att falla på knä för henne, räcka henne en revolver och säga: »Jag har kommit hit för att bli dödad av dig.» Hon kunde icke döda honom om hon älskade honom. Han tänkte på att icke svara annat på hennes resone-mang än: »Jag älskar dig.» Han tänkte på att tiga hela tiden, endast kyssa henne, kyssa henne oavbrutet, tills hans läppar tröttnade. Då den skumma novemberdagen grydde, befann Andrea sig ännu i samma tillstånd, med feberglänsande ögon ruvande

över sina fantasier. Vid sjutiden gick han ut på Napolis gator i ett fint duggregn. Redan klockan åtta satt han i en täckt vagn med nedfällda gardiner och lät köra sig upp och ned på via Toledo, halvliggande, med hatten neddragen över ögonen. Var femte minut lät han sin kronometer repetera. —

Det tunga, madrasserade skinnförhänget med sitt järnhandtag föll tillbaka efter en djupt sorgklädd dam. Det var endast få människor i kyrkan Santa Chiara, som består av ett enda skepp lysande av glada förgyllningar, med stora fönster och målningar i livliga färger, snarare en salong än en kyrka. Lucia doppade sin hand i vigvattnet, korsade sig och neg djupt för högaltaret. Sedan knäföll hon vid den Evige Faderns altare, som var alldeles omgivet av votivgävor i vax eller silver, infattade i röda eller blå ramar. Knäböjande på marmortrappstegen, med pannan stödd mot marmoralustraden, talade hon med den Evige Fadern. Hon sade, att efter han velat det så, efter hennes öde blivit sådant, måste han åtminstone ge henne ett råd i denna avgörande stund. Vad var hennes plikt, vad var det rätta? Skulle hon överge Andrea och driva honom till det yttersta? Skulle hon hängiva sig åt honom i hemlighet? Skulle hon bli hans älskarinna öppet? Hon talade ödmjukt med den Evige Fadern och väntade en gudomlig vink genom den Helige Ande.

(Forts. sid. 194.)

("Kungens dansös" i verkligheten.)

sin mor till Paris, där hon firade triumfer som ingen danserska före henne. Både hon och modern voro äregiriga och nöjeslystna, och modern utsåg Barberinas älskare bland adel och plutokrati. År 1743 inledde tyska sändebudet i Paris underhandlingar med Barberina, som resulterade däri, att Barberina genom kontrakt förband sig att träda i Fredrik den stores tjänst.

Emellertid möter Barberina kort därefter sitt livs stora kärlek, lord Stuart de Mackenzie. De båda älskande fly till Venedig. Och när Kungen av Preussen erinrar henne om hennes kontrakt svarar hon att mylord är hennes make, och som »io mio caro sposo» ej undertecknat kontraktet är det ogiltigt.

Men Fredrik den store var ej den som lät dra sig vid näsan av en danserska. Han sätter t. o. m. diplomaten i rörelse. Barberina förs till tyska sändebudet i Wien och därefter under eskort till Berlin. Lord Stuart som följde efter och bönföll Fredrik att lösa hans älskade från kontraktet utvisades. Men han och Barberina korresponderade i många, många år, sände varandra presenter, och han var alltid övertygad om hennes kärlek och oskuld. Barberina förtegt sitt giftermål för honom, och först

när han flere år efter fick veta om detsamma upphörde korrespondensen.

Så började Barberinas triumfliv i Berlin. Hon påstås vara den enda kvinna som vunnit den store konungens kärlek. Och han var lika intagen i hennes begåvning och esprit som i hennes skönhet. I fyra år varade Barberinas storhetstid. I hennes salong möttes en glänsande samling in- och utländska konstnärer, lärda och författare, diplomater och hovfunktionärer.

Men så kom skandalen. Bland Barberinas tillbedjare var den unge lidelsefulle friherre Carl Ludvig von Cocceji, själva storkanslerns son. En afton i operan stört han upp på scenen, gör divan en stormande kärleksförklaring och bjuder henne äktenskap. Kungen blir utom sig av raseri och befäller att »die perfide und verführerische Kreatur» ögonblickligen skall avskedas. Hans kärlek är för alltid död. Den unge Cocceji arresteras och hålles under bevakning på slottet Landsberg halvtannat år. Men därefter ger han sitt bifall till giftermålet. Men i Berlin fick paret inte stanna. Cocceji utnämndes till vicepresident i Glogau.

Men småstadslivet i denna undångömda landsända passade naturligtvis ej Barberina. Hänvisade till varandras sällskap märkte de båda makarna snart hur litet de passade för varandra. Efter några år blev det

skilsmässa. Mannen gifte om sig med en ung änka, och Barberina, som behöll sin stora förmögenhet, bosatte sig på slottet Barschau. Hos sin kunglige älskares efterträdare, Fredrik Wilhelm, anhåller hon om grevinnas namn och rang, vilken anhållan kungen älskvärt beviljar, och hon blir grevinnan Campanini. Samtidigt testamenterar hon hela sin kvarlåtenskap till »ett schlesiskt adligt frökenstift» — »som ett bevis på hur högt jag älskat och värderat den schlesiska adeln som jag fått äran tillhöra». I statuterna står, att alla som skola bli upptagna i stiftet skola förbinda sig att föra ett dygdigt liv. Alla skola på bröstet bära ett kors, likt det som finns på hennes adelsdiplom, och med inskriften *Virtuti Asylum*. Barberina, som blev den första abbedissan — stiftelsen trädde nämligen omedelbart i verksamhet — lät besätta sitt kors med de vackraste juveler som hon fått av sina beundrare. På Barberinas tid levdes ett fritt och behagligt liv i Barschau, och hon uppbar abbediss-ämbetet med charm och värdighet. Barberina dog av hjärtslag under en promenad i sin park vid 78 års ålder. Hennes stiftelse består än i dag, och slottet innehåller en mängd möbler, konstverk och porträtt från Barberinas tid.

EN KURS I BARNAVÅRD

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

(Forts.)

MEN MAN MÅ Å ANDRA SIDAN icke tro, att det är nödvändigt genast anskaffa en finare järn- eller träsäng för den lilla. En enkel klädkorg fyller de fordringar, man bör ställa på en god barnbädd. Den kan placeras var som helst, på golvet, en stol, en soffa eller ett bord. Den tillåter barnets nödvändiga rörelsefrihet och den luft, som finnes i korgen, ventileras icke endast uppifrån utan även från sida till sida. Dessa sista villkor fyller ej av vaggan eller vagnen, den förra är ju förfärdigad av massivt trä, den senare är helt klädd med vaxduk, varför luften i botten av vaggan och vagnskorgen är stillastående och ofta osund till följd av barnets uttömningar. Därtill kommer ju den kända olägenheten av vaggan och vagnen, att de lätt mana barnets vårdarinna att gunga vaggan eller skjuta vagnen fram och tillbaka, när barnet visar oro och detta även när barnet är i behov av verklig vård. Vill man anskaffa en säng till sitt barn, bör man akta sig för de nu så vanliga eleganta sängarna, som äro försedda med gardiner och andra onödigheter. Jag har aldrig kunnat förstå nyttan av gardinerna men väl dess avvigsidor. Barnet har icke behov av skydd för det luftdrag, som finnes i rummet, och dess ögon, vända från ljuset, ej för dagsljuset. Det damm, som osvikligen faller på gardinerna, yr omkring barnets huvud var gång sköterskan kommer i beröring med desamma och tvingar barnet inandas denna dammfyllda luft. En lämplig barnsäng är den enkla målade eller lackerade järn- eller träsängen försedd med spjälor på sidorna och utan varje slag av grannlåt. Den bör så ställas i rummet, att barnet ej överhettas, vilket särskilt behöver påpekas, då man ofta får se, att barnets bädd är placerad alldeles inpå kakelugnen och då man känner överhettningens ofta ödesdigra betydelse för framkallande av svåra sjukdomar. Är barnet väl omstoppat i bädden, har det på intet vis behov av högre värme än fullvuxna. En annan sak är det, om barnet är kommet för tidigt till världen och icke innehar den vid födelsen normala vikten. Då brukar barnet ej heller själv kunna producera tillräcklig värme, vilket visar sig därigenom, att dess temperatur håller sig långt under 37°. För att höja kroppsvärmen i sådana fall inlindas barnet synnerligen väl i bomull och varma kläder; krus, fyllda med varmt vatten, läggas i sängen längs barnets bål och nedanför fötterna. Inom anstalter vårdade, för tidigt födda och svaga barn brukas läggas i en s. k. couveuse, varmed menas en bädd, som kan uppvärmas till hög, konstant temperatur genom gas, varmt vatten eller helst elektricitet.

Den nyföddes hjälplöshet mot smittämnen.

Nu skola vi antaga, att det rum är iordningställt, där det väntade barnet skall bo, bädden är anskaffad och alla nödiga linnen och redskap äro på sin plats. Så kommer den efterlängtdade vanligen en tidig morgonstund, varvid barnets moder assisteras av

barnmorskan, som i vårt land är en i sitt fack väl förfaren kvinna. När jag skall orda om den första omsorgen om det nyfödda barnet, måste jag först i största allmänhet påpeka dess stora hjälplöshet. Om man betraktar människan såsom den högsta av alla skapade varelser och tänker på dess första levnadsår, kan man ej underlåta att förvånas över dess hjälplöshet. Endast en jämförelse med kalven, fölet, valpen, kycklingen m. fl. djur gör förvåningen större. Men det är icke nog därmed, att det späda barnet är så kroppsligen hjälplöst, dess motståndskraft mot alla de farligheter, som kan träffa det i livet, är synnerligen svag. Jag tänker då närmast på avkylning och på våra smittoämnens stora risker för den späde. Vad det nu beror på, att en enkel avkylning av den nyfödde kan hava en så ödesdiger verkan — på barnets relativt stora yta eller på brister i värmeregulationen — så är det i alla fall ett faktum att t. o. m. en ej alltför stark avkylning under tiden närmast efter födelsen kan medföra barnets död. Och vad smittoämnen beträffar, så veta vi väl, att även sådana, som hos den fullvuxne endast åstadkomma lättare sjukdomssymtom, hos den nyfödda kunna framkalla allvarliga sjukdomstillstånd. En enkel snuva hos en fullvuxen kan ju visserligen vara otrevlig nog, framkallar dock hos omgivningen ingen oro eller medlidande och går snart över; hos en nyfödd däremot kan en snuva vara allvarlig nog, den hindrar barnets diande, då det därunder måste andas genom näsan, och den kan t. o. m. framkalla en så kraftig förgiftning av kroppen, att den rent av kan hota barnets liv. Kikhosta är ju som bekant en allvarlig sjukdom, men den är i allmänhet relativt ofarlig, om den angriper äldre barn och fullvuxna. Ett spädbarn, som angripes av kikhosta, löper större risk och ett nyfött barn, som strax efter födelsen blir smittat av denna sjukdom, går sällan igenom densamma. I så fall skall det vara ett kraftigt bröstbarn; nyfödda flaskbarn, angripna av kikhosta, gå nästan undantagslöst under. Ros, som hos äldre vanligast uppträder såsom ansiktsros, är ju en allvarsam sjukdom, som dock i allmänhet går till hälsa. Ros hos nyfödda, vanligen utgående från navelsåret, är ett mycket allvarligt lidande, som i de flesta fall får dödlig utgång.

Hur kan man skydda det nyfödda barnet mot avkylning och smitta?

Med kännedom om denna det nyfödda barnets ringa motståndskraft särskilt mot avkylning och smittoämnen hava vi att ägna all möjlig omsorg om barnet, så att vi undvika onödig avkylning av den nyföddes kropp och söka förhindra barnets utsättande för smitta. Hur man skall bete sig för att undvika barnets avkylning, torde utan ord vara lätt att förstå; med smittan är det en annan sak. Vad den beträffar, måste man hava kännedom om sättet för smittoämnens eller bakteriernas inträngande i kroppen. De viktigaste vägarna torde vara genom andningsluften i lungorna, me-

delst födan i matsmältningskanalen och genom huden. Det gäller således att hålla andningsluften så ren, dammfri och frisk som möjligt, det gäller att hålla barnets föda, tallrikar, muggar och skedar så rena, som det är möjligt, och det gäller till sist att söka hålla barnets hud hel och frisk — endast genom sprickor i huden, ofta små och omärkliga, kunna smittämnen intränga genom densamma — och att ävenledes vara ytterligt noga med renligheten, när det gäller barnets kläder. Med andra ord, det är endast en renlighetsfråga, man har att sätta sig in uti, när man vill skydda sitt nyfödda barn från de smittoämnen, som kunna komma i dess närhet. Och som en sådan kan man väl också beteckna den fordran man bör ställa på barnets sköterska, att alltid sköta barnet med nyss förut rengjorda händer och att vid ådragen hosta eller snuva binda en näsduk för mun och näsa, var gång barnet skall skötas, så att detta icke i onödan bliver nedsmittat.

Barnets första livstecken.

Låtom oss härefter gå över till barnets födelse och dess första livstecken.

När barnet är fött till världen, fasthänger det ännu medelst navelsträngen vid moderlivet och skiljes därifrån genom att barnmorskan efter några minuters förlopp klipper av strängen mellan tvenne om densamma lagda ombindningar. Från det ögonblicket är barnet för sitt syrebehov helt och hållet hänvisat till sin andning, men har redan straxt vid födelsen börjat sitt luftutbyte genom lungorna och detta har be-seglats av de ofta rätt så ivriga skriken.

Varför barnet under skrik gör sitt inträde i vår syndiga värld, torde bero på flera faktorer. Först torde kylan spela roll; i moderlivet har fostret haft en så gott som konstant temperatur av 37 grader, i födelserummet, om än så varmt, bör barnet känna kylan synnerligen otrevlig. Så torde passagen genom det trånga moderlivet för leder och muskler hava varit särdeles smärtsam. Även andra orsaker till skriket torde kunna framdragas, men det anförda kan vara nog. Alltnog, barnet skriker, men skulle det icke andas eller skrika, får det sin första risbadstu för att komma i skrik, ty med skriket börjar barnets andning genom lungorna.

Sedan barnet skiljts från modern, lägger barnmorskan detsamma väl inlindat i lakan och filter på närliggande säng eller soffa och här får det ligga, till dess moderns tillstånd tillåter barnmorskan att taga vidare hand om detsamma. Då modern emellertid esomoftast fordrar rätt så tidsödande hjälp — efterbörden kan dröja att avgå, vid barnets födelse uppkomna bristningar skola sys ihop och oroande efterblödningar kunna fordra barnmorskans hela uppmärksamhet — skulle det mången gång vara till stor hjälp, om en i spädbarnsvård väl förfaren sköterska kunde vara till hands och omedelbart lämna den nyfödde den erforderliga vården.

(Forts.)

CRÈME DE CHOLEPALMINE Konstflitens flossamattor

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.

Konstnärligt vackra, Varma, Slitstarka, Billiga. Uppgiv önskad storlek och färg, så kunna vi måhända erbjuda en passande.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

FRÅN NORDISKA SPELEN

Fr. v.: Kronprinsen med prinsessan Viktoria av Slesvig-Holstein åse jaktloppet. (Foto Norberg). — Från tävlingarna på Norra Brunnsviken: skiddåkning efter häst.

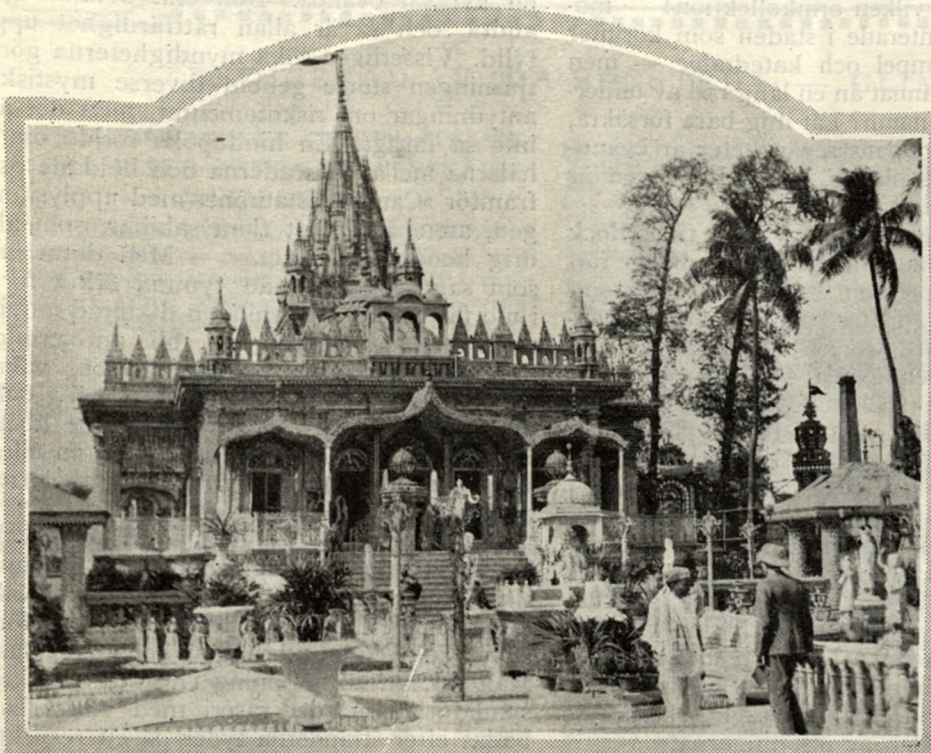
T. v.: Gillis Grafström, som blev världsmästare i konståkning. I mitten upptill: Fru Berghagen, född Palm, och Agard Palm, första pristagare i paråkning. I mitten nertill: Fru Nylén, segrarinna i spelens kälktävling. T. h.: Fru Szabo-Plank, första pristagarinna i damernas konståkning.

Fr. v.: Majorskan Trägårdh, vilken som ensam kvinna deltog i en åttamils distansritt. — Från Spelens stora biltävling på Gärdet: Overland klarar en svår kurva (foto Modin). Elin Pikuniemi, Haparanda, svensk mästarinna i skiddåkning, 10 km., för damer.

KALKUTTA — DEN INDISKA OROSHÄRDEN JUST NU

AV ANDERS EJE.

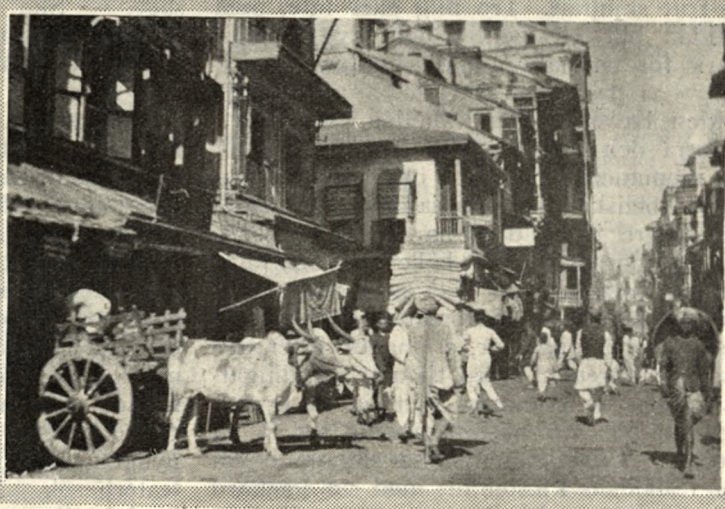
Ett av de vackraste templen i Calcutta. Tornet med sitt färgade glas lyser som av smaragd och rubin. Tempelkomplexet, varav blott $\frac{1}{4}$ syns på bilden, har byggts och äges av en hovjuvelerare, som anbragt sin egen staty knäböjande i kroppsstorlek framför ingången.

Förra svenske generalkonsuln i Calcutta, M. Clarholm.

Den berömda ceremonien: badning i den heliga Ganges.

En typisk gata i hindukvarteren i Calcutta.

SAMTALET HADE GLIDIT IN PÅ det ämne, där alla samtal mellan vita och färgade (av den bildade klassen) i Indien förr eller senare hamna: upproret. Ingen tvekan röjdes hos de mörkhyade profetererna om själva faktum; olika meningar rådde bara om tiden för katastrofens utbrott.

— Det kan börja i natt, avgjorde den gamle Bengalprofessorn. Och det föll ingen in att göra någon invändning.

Vi sutto i hotellhallen, Grand hotels hall i Kalkutta. Runt omkring tassade hindutjänare på nakna fotblad, balanserade de högt burna brickorna med chota eller burrah peg — vilket på svenska betyder något så banalt som små och stora whiskygroggar. Utanför fönstren svämmade Chowringhi, Europagatan, av biler, cyklar, spårvagnar, oxspann, hästkärror och elefantekipage, medan Maidan, Kalkuttas Lagårdsgårde, en ofantlig, ödslig hed mitt i staden på gatans andra sida sträckte sin imponerande matta, våd vid våd, ända ned till Ganges. Och därbakom skymtade silhuetten av ett krenelerat torn ovanför en vall, som nästan omärkligt smög sitt massiv ur själva marken, Fort William, »de

värnlösa trygghet och hopp», precis som karabinärerna i »Frihetsbröderna».

För den som på ort och ställe känt det atmosfäriska trycket av det med hat sammankopplade hotet, anat förberedelserna bakom de hemliga mötena, hört de viskande rösterna och sett blickarna korsa varandra som dragna klingor — för den är det litet av en sensation att just i dessa dagar läsa de telegramlakoniska rapporterna om oroligheterna i Kalkuttas förstäder. Händelserna falla ihop med profetiorna som den ena kongruenta triangeln med den andra: början till början skulle bli oro på arbetsmarknaden, strejker och öppet trots mot lagen om svarajpropaganda, efterföljda av häftigt framblossande upprorsflammar på olika punkter i det väldiga riket. Allt detta är i närvarande stund ett faktum med de blodiga uppträderna i Calicut, Madrasdistriktet och nu senast Kalkuttas förstäder — Indien är färdigt med prologen, spelat kan börja!

*

»Vilken natt som helst», hade Bengalprofessorn sagt. Ty att den stora uppgörelsen med européerna skall sättas i scen natte-

tid ha alla klart för sig. Ingenting kan vara enklare för den infödde än att komma innanför de vitas sängkammardörrar; där man inte sover för öppna portar — vilket är det vanliga — erbjuda regel och lås intet som helst skydd. Hade bara de svarta tjänarna av skilda kaster på förhand kunnat bli eniga om fördelningen av rovet skulle blodsutgjutelsen för längesedan ha börjat. Det är på denna splittring engelsmannen i Kalkutta alltjämt sover utan veronal — och inte på vetskapen om tjockleken av det engelska fortets murar.

I själva verket är det svårt att inse, hur Fort William skall kunna bispringa de vita under en Bartolomeinatts fasor. De som inte dräpas i sina sängar torde bli uppsnappade och expedierade vid försöket att nå fästningen — och då ligger det inte överdrivet mycken tröst i vissheten, att det förträffligt situerade fortet (som inom parentes sagt är en hel liten stad med kyrka promenader, gator, ja, till och med bio) har årsproviant för 40,000 personer och är praktiskt sett ointagligt med Maidan på tre sidor och Ganges på den fjärde. Har alltså det på överenskommen signal star-

tade nattliga massmordet alla utsikter att befria Kalkutta från några tusental europeer, är det lika säkert, att fröjden inte blir långvarig — fästningens kanoner behöva inte ens vänta på morgongryningen för att förvandla hela infödingsstaden till ett nytt Chemin des Dames. Men utanför spränggranaternas skottvidd ligger den indiska djungeln med tusentals palmfällade bungalows, där vita gentleman regera. Om dessa herrar blir det synd, ty vad förmår ett jaktgevär plus två, tre revolverar mot ett par tusen desperados?...

Non bis in idem, säger latinaren. Det är inte sant. Ätminstone under min resa runt jorden yppade sig precis samma situation på varenda plats i hela Östern: jeremiaderna över bostadsnöden. Så även — och icke minst — i Kalkutta.

Jag pekade på Maidan, en oändlig rad magnifika byggnadstomter mitt i hjärtat av staden, som sagt.

— Får inte bebyggas, svarades, Maidan är stadens räddning undan kvävningssnöden. Folket måste ha luft; varenda hus längs esplanaden är en glödande kamin under sommarmånaderna.

I Fort William träffade jag en engelsk officer. Samtalet föll på Maidan.

— Får inte bebyggas, sade han, Maidan är Englands räddning. Kanonerna måste ha fritt skjutfält. Tro mig eller inte, men Maidan blir en rymlig och trygg betesmark för en halv million hinduer...

Men låt oss lämna Maidan, som dock i norra och södra ändan berett plats för två monument av mycket olika art, Ochterlonys obelisk och Victoria Memorial Hall, det senare just i dagarna invigt, ett ståtligt marmorpalats, som håller de regeringsfientliga infödingarna vid en kronisk gallfebertemperatur. Symtomatiskt för antipatierna mot bygget var, att natten efter den dag grundstenen lades tjärade infödingarna bysten av gumman Victoria så grundligt, att hon var nästan omöjlig att få vit igen... Guvernementshuset ligger också här i Maidans kjortelfäll; med sin Packard kan guvernören komma tvärs över till Fortet på fem minuter — men vilka minuter, när det gäller! Man talar också om en underjordisk gång, men folk pratar så mycket.

Gatorna i Maidans närmaste grannskap äro så stockholmska som helst, större delen moderna femvåningshus av sten — enda skillnaden skulle vara att trottoarerna på sina ställen äro överbyggda för solens skull. Här, på Chowringhi (som jag talat om förut) ligga de förnämsta klubbarna, bland dem Bengalklubben, som är så plutokratiskt exklusiv, att knappast Wallenbergs årsinkomst skulle kvalificera hans inträde, vidare de största europeiska hotellen, ett par museer, bibliotek med mera dylikt. Edenträdgården, som ligger strax i närheten, stör inte genom någon nämnvärd paradisk stämning, men är likväl en av de »sevärdheter», till vilka turisten obönhörligt motas — och detsamma kan sägas om det i dorisk stil uppförda stadshuset (The Town-Hall), beläget i närheten av

guvernörens residens. Jag skulle kunna hålla på en grym stund och bara räkna upp praktbyggnader — posthuset bör dock nämnas — statyer, botaniska och zoologiska trädgårdar — vilken ormkollektion! — monument, inplanterade i staden som korinter i en kaka, tempel och katedraler — men vad bleve det annat än en lång rad av underligt klingande namn? Låt mig bara försäkra, att lagret av guidens sevärdheter är kvantitativt tillfredsställande. Med kvaliteten är det däremot litet si och så...

På en bakgata i norra staden finns dock en obelisk som i detta sammanhang förtjänar något mer än ett enkelt hedersnämmande. Jag syftar på Holwellmonumentet, rest av lord Curzon i marmor så sent som 1902. Den gamla stickan på samma plats försvann fullkomligt omärkligt 1821 på — sades det — lord Hastings tillskyndan. Det ansågs gubevars inoportunt att låta kulerna ha en ständigt för ögonen stående erinran om en av historiens bitteraste strider mellan brittiskt och indiskt, men lord Curzon gav denna finkänslighet katten, så nu står monumentet där det står, omtalande att strax härintill, i den s. k. Black hole, avledo på en enda natt i juni 1756 hundratjugutre engelsmän av hetta, blodförlust och kvävning, sedan de körts ned i hålan av infödingarna.

Hur var det min Bengalprofessor hade sagt: — Ska' vi bygga Holwellmonument efter det upproret som nu kommer — ja, då förslå inte alla Cararas marmorbrott...

Mina starkaste intryck av Kalkutta täcka tre sensationer: hindukvarteren med marknaden, kinesstaden samt livet (och döden) nere vid Ganges, eller rättare den del av den heliga floden, som här heter Hugli river. Redan på den tiden — nyåret 1921 — voro hindukvarteren tabu efter mörkrets inbrott. En europé (alla kattor äro grå i mörkret och alla europeer engelsmän) gick inte säker. Den med iver omfattade planen att besöka en hinduteater måste överges; en hygglig fransman hade nyligen »kommit bort» under ett sådant teaterbesök. Men på marknaden och i hindubutikerna vågade man gå under guds klara solsken — främlingarnas rupier voro ännu så länge goda nog.

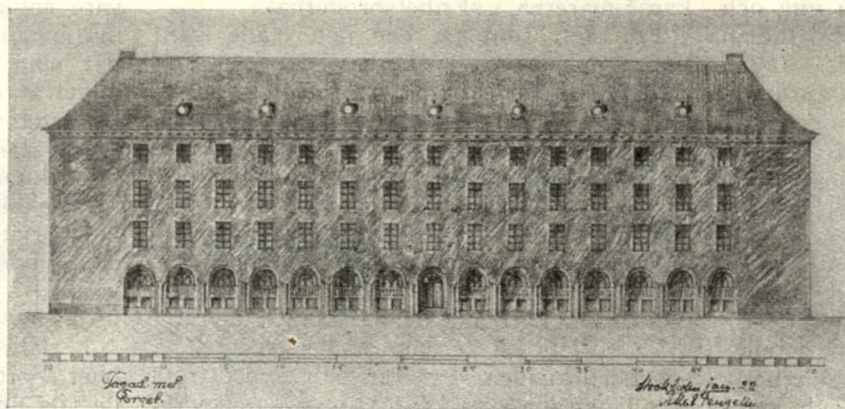
Då var kinasta'n mindre farlig — även nattetid. Hela det gula spelhelvetet ligger knappt ett stenkast från den europeiska civilisationens högkvarter; från Grand Hotel

kommer ni med bil dit på tre, fyra minuter. Raffeln går hög nära nog i varenda bottenvåning där inne — en ingalunda ovanlig dualism är en spelsal i första våningen och en kyrksal ovanpå. Den ena betalar den andra, och så är allan rättfärdighet uppfylld. Visserligen söka myndigheterna göra tjustningen större genom diverse mystiska antydningar om riskmomentet, men det är inte så farligt. En hindupolis följde oss i hälarne mellan husraderna och hejade oss framför »Canton-restaurant» med upplysningen, att »här är det flera sahibar, som aldrig kommit till rätta.» — Men detta är, som sagt, ingenting att rymma fältet för: i nio fall på tio är varningen dikterad av en underförstådd önskan att bli anförtrödd uppdraget att (mot hederlig dusör) vaka över de främmande »sahibarnas» liv och säkerhet. Inte ens en visit innanför bomullsskyppet, som öppnar vägen till en eller annan av de trehundra femtio opiumhålorna tycktes medföra någon allvarlig risk...

Och Ganges! Det heliga vattnet svalar kring stäven på din ångare väl ett dusin timmar innan du hinner upp till Kalkutta, men i dess chokladfärg söker du förgäves ingivelsen till någon religiös extas. Man vet, att en doppning i vattnet skänker syndaförlåtelse; det raseri med vilket här badas efter stränderna tyder på ett respektgivande behov av gudarnas avlat, och ju längre upp mot Kalkutta du kommer, dess flitigare badas det. Nedanför själva staden är flodstranden tätt fällad med Bathing ghât (av det engelska gate = port), det ena intill det andra, väldiga kolonnprydda badpalats med de breda sten-trapporna ända ned i det ljumma, tjocka, av allehanda orenlighet uppfyllda vattnet. Här krälar det svart dagen i ända av både friska och fallfärdiga, av gamla och unga, män och kvinnor; man stiger i vattnet med klädskyppet kring höfterna — under badningen lossas detta och tvättas, medan munnen flitigt sköljes. Överallt varna anslag mot krokodiler, men det har ingen fara: Ganges krokodiler äro försiktiga generaler, som helst verkställa sina operationer mitt i strömfåran.

Som sagt: Bathing ghât är fängslande, men intrycket av Burning ghât är starkare. I det förra lever infödingen, i det senare dör han. När Jai Singh känner slutet nalkas, låter han bära sig ned till Ganges för att med fotbladen i det heliga vattnet utandas sin sista suck — under iakttagande av vissa religiösa ceremonier, som för övrigt äro grymma nog och utan tivel bidraga att påskynda katastrofen. När så döden inträtt bäres kroppen upp i byggnaden, som saknar tak, och brännes på det konstlösaste av alla bål, medan askan får virvla för alla världens vindar. Utanför knuten står en birfilare och gnider sin sträng i hopp att någon av den dödes släktingar skall anse uppmärksamheten värd åtminstone några fattiga kopparpies eller kanske till och med en anna.

Men det händer inte så ofta numera, ty tiden är ond och hatfull.

Exteriör till det tilltänkta "Privata sjukhuset" i Stockholm, till vars uppförande inbjudning till andelsteckning i dagarna utfärdats. Den som tecknar 1,000 kr. att betalas under loppet av 1½ år får för sig och sin familj företrädesrätt till sjukplats och erhåller dessutom 5 % ränta å beloppet. För föreningar och sällskap gäller denna förmånsrätt mot andelsteckning efter särskild överenskommelse.

60,000 st.

Patenterade alarmeraren (alla tjuvars fasa) "EXTRA TRYGG"

realiseras 50 öre pr st. + porto, vid köp av 6 st. franco, återförsäljare hög rabatt. Ingen bör försäkra detta enastående tillfälle att förse sig med denna nyttiga apparat, många äro de fall då alarmeraren kan rädda både liv, gods och guld. Finnes den ej hos Eder handlande, tillskriv ALBINZONS FABRIKER, Stockholm 4.

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

PRIS KR. 10:—

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

SVENSKA MAKARONER CONTRA ITALIENSKA ELLER ANDRA UTLÄNDSKA MAKARONER.

UNDERTECKNAD FÅR ÄRLIGT BEKÄNNA att jag ända till för cirka 3 månader tillbaka, hört till den kategori personer, som ansett, att svenska makaroner aldrig kunde varken till smak, utseende eller konsistens jämföras med de italienska makaronerna.

Kom så en dag i slutet av november, då vid en liten middag hos en god vän det till en brunstekt gödkalvsbringa serverades delikata, lätt gratinerade makaroner. Då värdinnan i fråga nyligen besökt Italien, makaronernas land par préférence, tog man för givet, att det var italienska makaroner som serverades. Och självfallet kom också samtalet in på den italienska nationalrätten, och över huvud taget uppräknades alla de olika anrättningar, som i la bella Italia bereddades av de skilda slagen av nationalprodukten.

Någon i sällskapet fällde ett yttrande om möjligheten för något annat land — och då även Sverige inbegripet — att fabricera makaroner, som tillnärmelsevis kunde tävla med den italienska produkten.

"Hur fann Ni mina makaroner då?" frågade värdinnan.

"Delikata, deliciösa", kom det i korus från de åtta gästerna.

"Är det neapolitanska makaroner eller *maccaroni milanesi*", fortsatte vidare en av de i mat sakkunnigaste bland gästerna.

"Nej, det är svenska makaroner, kokta på förståndigt sätt och sedan gratinerade enligt en ur gammal svensk beskrivning; sedan kan Ni få ge anrättningen vilket fagert klingande italienskt namn Ni själv behagar."

Vi samtliga gäster måste ändå ha förefallit tvivlande, ty efter middagen, när gästerna placerat sig omkring kaffebrickan, viskade värdinnan några få ord till jungfrun. Denna gick ut och kom strax tillbaka med en hög, smal kartong av tunn papp, som hon lämnade sin matmor, vilken placerade kartongen mitt på kaffebrickan till allmänt beskådande. Kartongen, som ännu innehöll några få makaronistänger hade svensk text och tydlig ursprungsbeteckning, som utvisade att dess innehåll var svensk vara, framställd i en svensk makaronifabrik — vilken fabrik må vara osagt och hör ej heller hit.

Att makaronianrättningen vid ovanstående middag vann en sådan anklang, berodde nog ej uteslutande på, att makaronerna i sig själva voro goda, utan fastmer därpå, att de kokades på rätt sätt. Ty de allra bästa makaroner i världen fördäras genom olämplig kokning; sak samma från vilket land de sedan härstamma.

Det är egendomligt, att i Sverige makaroner så ytterst sällan förekomma som fullt självständiga anrättningar, utan när de användas, blir det i form av slemmiga stuvningar och puddingar. Vem kommer ej ihåg, huru under den italienska utställningen för ett par år sedan hos Liljevalchs, man med förtjusning åt en portion makaroner kokta *au naturel* och sedan lätt utörda med litet tomat-sås eller ock med smör och riven ost, och ändå, trots en tidig förmiddagstimma, höll sig mått ända till en sen middag. Visserligen var makaroniportionen rikligt tilldelad men vilken svensk husmor skulle djärvas sätta fram en liknande anrättning vid samma tid på dagen och vid eget bord, under den fromma önsknigen, att respektive familje- och hushållsmedlemmar skola bliva både nöjda och mätta? Men det skulle spara familjeförsörjaren en ej så liten slant och dessutom husmodern oändligt mycket tid, vilken senare hon kunde utnyttja till andra arbeten, om hon ofta tilläts att bjuda de sina på de närande och lättlagade makaronerna, vilka därtill ställa sig avsevärt billigare än flertalet av våra vanligare frukost- eller lunchrätter. — Men som förut påpekats: makaronerna måste vara väl — det vill här säga med påpasslig omsorg, kokta — i annat fall mottagas de ej på sådant sätt, att det är lönt att en annan gång komma igen med dem. Ty grötiga och slemmiga makaroner, serverade *au naturel*, göra ingen människa glad — men möjligen skadeglad.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudas.)

Makaroner au naturel (för 6 pers.). 3 hekto medelgrova makaroner i stänger, 2½—3 lit. kokan-

Neapolitanska pojkar äta *maccaroni* på italienskt vis.

de vatten, 1 tsk. salt. — 2 stora msk. smör eller finare växtmargarin, 4—5 msk. riven ost.

Makaronerna sönderbrytas i tämligen långa bitar (omkr. 8—10 cm.) och läggas, utan att sköljas, i det häftigt kokande, med salt tillsatta vattnet. Lock bör ej åläggas, ty då kokar det genast över; ej heller får kokningen upphöra. Vanliga makaroner erfordra 20—30 min:s kokning; nudlar, spaghetti och vermiceller en kortare tid. Kokningen bör nog övervakas, och när makaronerna äro halvklara och utsvällda, fränsilas genast spadet genom att makaronerna läggas i ett durkslag med stora hål. I kastrullen smältes smöret varefter makaronerna läggas tillbaka och varsamt omröres; om så önskas med en aning paprika eller vitpeppar. De uppläggas så fort som möjligt på en het, eldfast karott, i botten beströdd med ost. Överst strös ost. Anrättningen serveras rykande het som enbar lunchrätt.

Makaroner med tomat (för 6 pers.). 3 hekto makaroner, i stänger, 2½—3 lit. kokande vatten, 1 tsk. salt. — 2—3 msk. tomatpuré, 1 stor msk. smör eller växtmargarin.

Makaronerna kokas som i föreg. recept och få avrinna. Smör och tomatpuré sammanröras i kokkärlet, de avrunna makaronerna iläggas och omröras varsamt med blandningen, varefter de uppläggas på het karott och genast serveras. Om så önskas, beströs de med riven ost.

Obs! Äro makaronerna ämnade som ensam rätt, torde i vissa fall mängden behöva ökas till omkr. 4 hekto, varvid då även av smöret kan tagas något mera.

Griljerade makaroner (för 6 pers.). 3 hekto stångmakaroner, 2½—3 lit. vatten, 1 tsk. salt. — 2 stora msk. smör eller växtmargarin (omkr. 70 gr.), 1 msk. siktat stötbröd, 3—4 msk. riven ost.

Makaronerna brytas i 6—8 cm:s långa bitar och läggas, liksom i föregående recept i kokande vatten, och få koka nått och jämt mjuka, eller omkr. 15 min. För denna och några liknande anrättningar överspolas de med kallt vatten, vilket ej bör förekomma vid makaroner *au naturel* och för övrigt vid flertalet av makaronirätter, enär med vattenspolningen en stor del av näringsämnen försvinna. Smöret fräses ljusbrunt i en rymlig stekpanna, och makaronerna iläggas. De vändas varsamt med pannkaksspade e. dyl. och när de äro ljusbruna, beströs de med stötbrödet och den rivna osten, omröras försiktigt och uppläggas på varm karott. Serveras varma till kallt och varmt kokt, salt kött eller fläsk (rimmad skinka), eller ock som ensam rätt vid lunch, då mängden av makaronerna torde behöva något ökas.

Makaroner à la Napoli (för 6 pers.). 3 hekto medelgrova stångmakaroner, 2½—3 lit. vatten, 1 tsk. salt, 1—2 hekto, fet, rökt skinka eller rökt sidfläsk, 1 stor portg. lök, 2—3 msk. olivolja (eller 1 msk. smör), ¼ tsk. paprika (eller något mindre av vanlig vitpeppar), 1 msk. hackad persilja (kan

uteslutas), 2—3 msk. tomatpuré (el. 3—4 hela tomater. Makaronerna brytas i tämligen långa bitar och läggas i kokande vatten och få koka mjuka, varefter vattnet fränsilas. — Under tiden fräses den i fina strimlor skurna skinkan tillsammans med den skivade löken i oljan (el. smöret). Har man färsktomater så fyrdelas dessa och fräses i blandningen. De avrunna makaronerna tillsätts jämte tomatpurén, omröras varsamt oh det hela avsmakas med kryddor. Om så önskas iblandas allra sist 1—2 msk. riven parmesanost.

Makaroner au gratin (för 6 ers.). 3 hekto makaroner, 2½—3 lit. vatten, 1 tsk. salt. — *Till garneringen*: 75 gr. smör eller prima växtmargarin, 8—10 msk. riven ost (från kanter eller dyl.), 3—4 msk. stötbröd, 2—4 msk. av makaronispadet.

Makaronerna brytas i stycken och kokas som ovan beskrivits. En vid och låg eldfast form smörjes med smör och beströs med ost och stötbröd. Makaronerna nedläggas varvats med små smörklickar och riven ost tills formen är full. Överst strös rikligt med riven ost samt något stötbröd. Vid kanten slås ett par skedar makaronispad (eller buljong), varefter formen insättes i varm ugn. Anrättningen är färdig när den fått rostgul färg. Serveras genast, fräsande het i sin form. — *Ann.* Med fördel ökas smör- eller margarinmängden till 100 gr. eller därutöver.

Gratin på makaroner (för 6 pers.). 2 hekto ideal eller stångmakaroner, 2 lit. kokande vatten, 1 tsk. salt. — *Sås*: 2 msk. smör el. växtmargarin, 4 msk. mjöl, 4—4½ del. mjölk, salt, socker, paprika (el. vitpeppar), 5—6 msk. riven ost, 2—3 msk. stötbröd. Makaronerna kokas mjuka och få avrinna. — Smör och mjöl sammanfräses, mjölken påspädes småningom, och säsen får under vispning koka ett par minuter. En eldfast form smörjes och beströs med stötbröd. I botten lägges ett lager makaroner, därpå kommer ½ av säsen, så åter makaroner, ost och säsen och därpå resten av makaronerna och ost. Överst bredes återstoden av säsen som tjockt beströs med riven ost, och om så önskas beläggas med mycket små smörflöckar. Formen införes i varm ugn och får stå tills gratinen är rostgul.

(Forts.)

I. H.—DT.

IDUNS KÖKSALMANACK.

19—26 FEBRUARI 1922.

SÖNDAG. *Frukost*: "Ryska bifvar" med stekt eller kokt potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te; vetebröd. — *Middag*: Passerad grönkålssoppa med rutor av äggstanning; rostbiff med stekt lök och potatis, apelsin-blanc-manger.

MÅNDAG. *Frukost*: Kalvsylta med rödbetor och potatis, smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag*: Kolja med imiterad hummerstuvning (se Idun n:o 5), potatis; drottning Ann's pudding.

TISDAG. *Frukost*: Stekt sill i papper med potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag*: Enkel buljong med ostsmörgåsar, kall rostbiff med varm potatis- och rödbetsallad; ugnstekta oskalade äpplen.

ONSDAG. *Frukost*: Makaronigratin (se Idun hushållssida n:o 8), smör, bröd, en assiett "uppskuret", kaffe eller te. — *Middag*: Kroppkakor med smält smör; nyponsoppa med vispad gräde och små skorpor.

TORSDAG. *Frukost*: Sillgratin, smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag*: Ärtor och fläsk; väfflor med sylt.

FREDAG. *Frukost*: Uppstekta kroppkakor med lingon (rester sedan onsdagens middag); smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag*: Imiterad sjömansbiff (rester från söndagens rostbiff), enkel chokladkräm med vispad gräde eller gräddmjölk.

LÖRDAG. *Frukost*: Stekt fläsk och potatis; smör, bröd, kaffe eller te. — Stekta rödspottor med brynt persiljesmör och citronskivor; majsensflammeri.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudas.)

"Ryska bifvar". 250 gr. malet oxkött, 100 gr. malet fläskkött, 150 gr. kokt, mald potatis, 2 msk. stötbröd, 1 msk. vetemjöl, 1 ägg, omkr. 2 del. mjölk, salt, vitpeppar, 1 msk. finhackad portg. lök sammanfräst med 1 msk. finhackad persilja i 1 msk. smör eller växtmargarin. — *Till stekning*: Omkr. 50 gr. smör eller god flottyr, kokande vatten, 3—5 msk. tjock gräde, ½ tsk. fast köttextrakt.

GAHNS

SPECIALITET:

- 1) **Gahns äkta ASEPTIN-TVÅL.**
Dryg, välgörande för huden. Lämpligaste "familjetvål."
- 2) **Gahns äkta BORAX-BENZOE-TVÅL**
(Mot finnar, pormask o. oren hy.)
Beredd af finaste ingredienser i samråd m. framstående hudläkare. Under rubr. "Hudens vård" läses i Iduns "Hjälpredda för Hemmet":
"Bland alla de medel, som rekommenderas för bevarande eller förbättrande af hyn, anses borax-benzoe såsom det bästa. Mot finnar och oren hy är bästa medlet en längre tids begagnande af borax-benzoe-tvål."

TVÅLAR

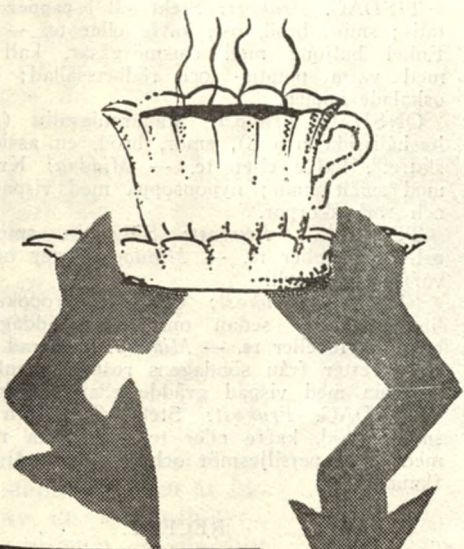
Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Vid överanstående arbete.
För äldre, vuxna och barn.

Rysbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

DET FINNES EN dryck som är närande, dryg och billig samt omtyckt av alla — **Thule Cacao.**

THULE

C A C A O

Har ni börjat virka på tävlingsjumpern, som skall vara insänd, med avsändarens tydliga namn och adress, före den 1 april 1922? Sätt eljest arbetet i verket strax! Idun har utfäst tre pris: ett på 50, ett på 25 och ett på 15 kr. Se vidare tävlingsregler i Idun nr 4 eller ring upp Iduns Redaktion (A. T. 9803) och begär närmare upplysningar.

De malda köttsorterna blandas med den rivna potatisen. Stötbrödet som en stund jämte mjölet fått svälla i mjölken iblandas. Det vispade ägget tillika med den avsvalnade brynta löken och persillan tillsättes och färsen avsmakas med salt och peppar. Av färsen formas små avlånga, tämligen tjocka biffar, vilka på båda sidor fräses i brynt smör och uppläggas på varmt fat. I pannan slås kokande vatten till lagom sasmängd och kringvispas väl, varefter litet tjock gräde jämte köttextrakt tillsätts. Såsen, som bör vara rikligt tilltagen, slås omkring biffarna, som genast serveras.

Apelsinblanc-manger (för 6-7 pers.). 4-5 stora apelsiner, omkring ¾ dcl. strösocker, 1 hekto små biskvier, 3-4 msk. jordgubbs- eller hallonsylt. — **Till blancmanger:** 3 dcl. tjock gräde, 1 msk. vaniljsocker, 5 blad gelatin, 3 msk. ljumt vatten.

Apelsinerna skalas, skäras i tunna skivor och läggs varvtals med strösockret i en djup skål. Ovanpå apelsinerna läggs hälften av biskvierna och därpå små klickar av fast sylt. Blanc-manger'n, vilken bör vara iordninggjord strax innan apelsinerna etc. nedläggas, slås över kompotten. När den stelnat garneras rätten med biskvier och små flockar av sylt.

Drottning Ann's pudding (för 6 pers.). Omkr. 2½ dcl. gott stötbröd, (torkade vetebrödskanter o. dyl.), 1 lit. mjölk, 2-3 msk. socker, ½ msk. smör, 2-3 ägg, (½ rivet citronskal), 4-5 msk. sylt, applemos etc. 3 msk. socker (till äggvitorna).

I en kastrull smältes smöret, mjölken ditslås och när den kokar iröres stötbrödet, varefter blandningen får koka tills den är som en ganska tjock smet. Kastrullen avlyftes, och innehållet får avsvalna under en och annan omrörning. Äggulorna, sockret och det rivna citronskallet tillsätts, och massan lägges i en smord och brödbeströdd eldfast form, som införes i god ugnsvärme. När puddingen efter omkr. ½-¾ tim. fått god färg uttages den och den värmda sylten bredes i ett jämt lager över ytan. Äggvitorna vispas till hårt skum, sockret nedröres, och massan bredes över puddingen så den täcker sylten. Formen insättes åter i ugnen, vars värme nu bör vara något avsvalnad, och får stå tills marängen har ljusbrun färg. Serveras genast med eller utan enkel vanilj- eller citronsås.

Varm potatissallad (för 6 pers.). Drygt 1 lit. helt nykokt potatis, 1 tsk. finhackad rödlök (1 finhackat syltigt äpple), 3-4 msk. ättika, 2-3 msk. olja, 1½-2 dcl. varm buljong, kött eller korvspad, ½ tsk. torr senap, ¼ tsk. vitpeppar, ½-1 tsk. socker, 1 tsk. salt. — **Till garnering:** 2 inlagda rödbetor.

Potatisen kokas med skalen på i saltat vatten. Den skalas och skivas medan den ännu är varm. I en skål blandas den hackade löken, kryddorna, det hackade äpplet, ättikan och oljan. Sist iblandas det heta köttspadet (eller i brist därav hett vatten). Blandningen slås genast över den varma potatisen, och omblandas väl med denna. Salladen upplägges högt i salladskål och garneras med hackade rödbetor. Serveras genast; dock gör det ingenting till smaken om den skulle hinna kallna.

Enkelt ungstekta äpplen. Det önskade antalet äpplen sköljas, avtorkas och pickas lätt med gaffel eller silvernål. De läggs i en lätt smörsmord stekpanna, beströms med litet vitt eller ljusbrunt farinsocker (omkr. 1 tsk. för varje äpple). Pannan insättes i god ugnsvärme och äpplena få steka tills de äro nått och jämt mjuka. De uppläggas på glas- eller porslinsfat, översockras och serveras något avsvalnade med eller utan vispad gräde.

Imiterad sjömansbiff. Denna lättvindiga och smakliga samt ekonomiskt fördelaktiga anrättning består av tunna skivor från någon överbliven stek (i detta fall söndagens rostbiff), vilka läggs varvtals i en eldfast form med tredubbelt så mycket skivad, kokt potatis. Mellan varven strös peppar och salt samt dessutom rikligt med brynt lök. Understa och översta varvet skall vara potatis, och på det sistnämnda strös stötbröd och, om så önskas 2-3 msk. riven ost. Vid ena kanten slås buljong eller med vatten utspädd steksås, så mycket att det står till drygt hälften av formens höjd. Formen införes i god ugnsvärme; första halvtimmen bör den vara försedd med lock. Anrättningen är färdig efter omkr. 1 tim. Serveras i formen.

Enkel chokladkräm (för 6 pers.). — ¾ lit. mjölk, ½ hekto kakaopulver, 1-1½ dcl. socker, 1 msk.

Tänk på Blomsterfonden!

Adr. Kungsträdgårdsgatan 12, 1 tr., Stockholm.
Riks & Allm. tel.: Namnanrop Blomsterfonden.

Frukostbiffen

skall hälst simma i brynt smör. Varför icke **SVEA VÄXT** Använd det nästa gång och det kommer att märkas — — — endast i hushållskassan

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBBERGSGATAN: 39.

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringemedel för barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjuken.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghetsstillstånd, då järn erfordras.

Obs! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna o. dessutom välsmakande o. hållbart. Fås på alla apotek.

Nyhet: Björkboms maltextraktkarameller i askar à 1:25 kr. Synnerligen välsmakande!

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

DET NUMERA FÖRNAMSTA HUVETEMJÖLET

ÄR

KRISTALL-PÄTTER

PARAMINT PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.

Vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Nujol

Mot förstoppning och trög mage.

Ej att förväxla med s. k. avföringsmedel.

Användes numera i stor utsträckning på sjukhusen. Särskilt att rekommendera för äldre och personer med stillasittande arbete. Rådfråga Eder läkare. Finnes å alla apotek i riket. Läs broschyren som medföljer varje flaska.

Pris 1/2 fl. Kr. 6.60, 1/4 fl. 3.50.

CAP

Kakao

lämnar ingen bottensats

GUMMANS Tvättpulver

— de & ändå de bästa.

Fyrtornets Fiskbullar Kaviar Sardinier

RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Apfribitar, Vingasil, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.

A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

M. ZADIGS

prisbelönta neutrala

Lanolin Crème-Tvål

den yppersta av alla Toilette-tvålar, förlänar huden ungdomlig friskhet och skönhet.

M. ZADIG, Malmö.
H. M. Konungens Hovleverantör.

När Ni uttryckligen begär

Chesebrough's Vaseline

(uttalas Tjehsbros)

Får Ni den originalprodukt som ursprungligen erhöil beteckningen "vaselin". Allt annat är efterapningar och kan vara skadligt.

Chesebrough's Vaseline

fås endast i originalförpackning: askar, tuber och glas med detta varumärke:

potatismjöl, 5 blad gelatin, 1 äggula, 1/4 lit. tjock grädde, 1 äggvita. — Den kalla mjölken, sockret, kakaopulvret, potatismjölet och gelatinet blandas i en kastrull och vispas över elden tills blandningen kokar. Kastrullen avlyftes och den vispade äggulan iblandas. Krämen vispas i kastrullen — som kan placeras i kallt vatten för att påskynda avsvinnningen — och när den börjar stelna nedröres den till hårt skum vispade grädden blandad med den skumslagna äggvitan. Krämen slås i glasskål och ställes på svalt ställe att fullkomligt stelna. Serveras med vispad grädde eller också helt enkelt med gräddmjök. — *Anm.* Om gelatinmängden ökas till 8 blad, kan krämen slås i vattenspolad, sockerbeströdd form och uppstjälpas sedan formen 3—4 tim. stått på kall plats.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Thekla Theresia Pfannenstill.

ÄNKEFRU KAPTENSKAN THEKLA Theresia Pfannenstill född Thomæus fyller den 19 februari 90 år. Hon kan också för denna högtidsdag se tillbaka på ett liv som varit fyllt av omsorger och arbete, men där hennes kraft och begåvning aldrig sviktat. Född i Kristianstad 1832 och dotter till hovpredikanten J. J. Thomæus och Hedvig Bexell — bågge tillhörande gamla släkter, kända genom lärdom och intelligens — var hon som 13-årig med, då hennes far, på resa från sin svärfar, professor Bexell i Halland och till Kristianstad, den 2 augusti 1845 blev träffad av en åskstråle och ögonblickligen ljöt döden — en händelse som ännu omtalas i den trakt det inträffade. 1855 ingick hon äktenskap med kapten Henric Pfannenstill — tillhörande en gammal grevlig sydtyck släkt, av vilken en medlem överflyttade till Sverige på 17-talet. 1874 blev hon änka — omgiven av 9 barn. Sedan mitten av 1860-talet har hon bott på egendomen Eskilsärad i Västergötland. Bland hennes barn märkes domprosten Magnus Pfannenstill i Lund, med. doktor Algot Pfannenstill i Malmö, lektor Eric Pfannenstill i Nyköping m. fl. Under sitt liv har hon med sin stora begåvning och livliga temperament kunnat allt och hunnit med allt; hon läste grekiska med sina söner, hon gjorde ritningar som en arkitekt — kl. 5 om morgnarna stod hon på verandan och ordnade arbetet på egendomen med folket och ute bland människor spridde hon munterhet och trevnad, som värdinna i sitt hem eller som gäst hos andra. Det är med vördnad och respekt, de som känna henne, se upp till henne, när de denna dag bringa henne sina lyckönskningar och i henne se typen av en svensk kvinna och ett exempel på vad en sådan kan åstadkomma.

Fröken Emilia Barthelson i Stockholm fyllde den 9 febr. sextio år, och blev då föremål för hjärtliga hyllningar av vänner och arbetskamrater.

Emilia Barthelson.

Då alla husmödrar erkänna att
ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

Ringa möda —
storartat resultat,
då Ni tvättar med Tomtens Tvättpulver enligt bruksanvisningen på paketet.

JAMAICA BANANER
FRUKT OCH MAT.
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrländsgatan 16 - Stockholm.

VIKINGABALK

Vårdkasbålet samle under ofredstider folk från alla trakter, att vi värje än som fordomdags i hårda, biltra strider käck och tappert gamla, vackra Sverige.

Viking skokräm ligge därför ständigt redo att med putsning ej det länge tövus, ty som förr, när våra tappra fuder stredo, blanka vapen, blanka skodon hövas.

Av SANGALLA the

rekommendera vi våra kända märken

“PEKOE SOUCHONG”
“IMPERIAL”
“ORDINARY”

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Alltid lika fräiche och ungdomlig
Ja, crème amoreuse o Idols övriga
skönhetsmedel ha en förunderlig
verkan.

Aven direkt från fabriken.

LYONS

THE

är alltid bäst.

I parti hos:
Aktiebolaget AHLBERG & BRENNER
Stockholm.

I minut hos:
John A. Petterson, Götgatan 13, Sthlm.
Knut Spira, Flemminggatan 17, Sthlm.

Fröken Barthelson, som i 43 år ägnat sin begåvning och sin kraft åt ett krävande arbete vid Generalstabens Litografiska anstalt, är född i Lindsberg, där hennes far, Casimir Barthelson, var stadsläkare. Vid aderton års ålder blev hon anställd i Generalstabens litografiska anstalt, där hon alltjämt är nitiskt verksam i egenskap av kartgravör.

LILL-BJÄRKA.

(Forts. fr. sid. 184.)

kaföreningen är ett led i den välbekanta stugrörelsen. Den har fått sitt namn efter det för Norrköpingsarbetskorna så minnesvärda mötet vid Bjärka—Säby 1912, då de av mötets ordf. fröken Ingeborg Wikander och intendent Sondén, fingo grundplåt till ett semesterhem. Detta hem — en trevlig stuga på 5 rum och kök mitt i den härliga Kolmården, döptes till Lill-Bjärka och invigdes midsommaren 1913, sedan de sextio medlemmarna sytt och plitat och tigt och renoverat av hjärtans lust. Fem år efteråt kom det stolta ögonblick, då föreningen betalat hela köpeskillingen — 5,400 kr. — för sitt kära sommarhem, tack vare välvillig hjälp från åtskilliga mecenater, däribland prins Carl, Lars Hjertas minne, flera fabriksbolag i Norrköping och en entusiastisk och nitisk "mamma" för hemmet, frkn Maria Bruzewitz m. fl. Varje år har Lillbjärka mottagit 70-100 gäster, naturligtvis främst arbeterskor och priset har satts så lågt som möjligt, senare åren 20—25 pr vecka. Medlemmar bo billigare, emedan de under vintern få på sin lott att arbeta ihop sommarens rörelsekapital. Vad deras flitiga händer sytt ihop på syaftnarna försäljes på våren, och inkomsten brukar i genomsnitt bli 1000 kronor.

För närvarande räknar Bjärkaföreningen 114 aktiva medlemmar och ett 60-tal understödjande. Årsavgifterna som de första åren var kr. 1:20 — har på sistone höjts till 3 kronor. Ordförandeskapet i föreningen skötes, sedan fröken Wera Hultén förhinderats fortsätta värvet, med entusiastiskt intresse av fröken Gertrud Helin, biträdande föreståndarinna för Norrköpings Kommunala Mellanskola, som sekreterare och skattmästare fungerar alltsedan starten nitiskt och förtjänstfullt industriarbeterskan fröken Signe Nilsson. Sommarmammor ha under årens lopp varit: Anna Holmquist, Wera Hultén, Maria Bruzewitz, Sonja Moll, Gertrud Helin, Ester Låftman, Ida Hallendorff och Marie-Louise Warberg.

Liksom alla liknande företag har Bjärkaföreningen att kämpa med ekonomiska svårigheter. Visserligen har den lyckats utverka att sex av Norrköpings stora fabriksbolag betala ett understöd på tillsammans 700 kr. under 5 år, men det finns åtminstone sex bolag till, som kunde tänkas ha intresse av att dra sitt strå till stacken. Inom föreningen tycker man också att arbeterskorna själva skulle skaka av sig sin liknöjdhet och i större utsträckning ansluta sig till en förening, som kan erbjuda dem både materiella och ideella fördelar.

Den nya klubblokalen, som föreningen är så belåten att ha fått, är emellertid ännu rätt kall möblerad. Vi återge här Bjärkaföreningens önskelista med den förhoppningen att åtminstone någon av önskingarna blir uppfylld:

Ett piano och noter.

Diverse möbler.

Böcker av alla slag.

Pengar.

Vill någon av Iduns läsare översända en present till Bjärkaföreningen, torde den adresseras till fröken Gertrud Helin, Hospitalsg. 17, Norrköping. Föredrar någon att lämna gåvor på redaktionen, förmedlar Idun gärna översändandet.

R.

IDUNS FÖLJETONG.

(Forts. fr. sid. 186.)

»O Fader, Fader! Du har velat det så. Hjälp mig nu!»

Efter att tre gånger ha läst Pater noster, reste hon sig. Tecknet hade icke kommit. Den Evige Fadern hade ej låtit henne höra sin röst. Hon hade bett förgäves, Gud fader hade inte hört henne. Hon vacklade

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar

BEGÄR VÅR KATALOG N:o 15
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Mellin's Food

är en världsberömd kraftnärning för barn och klenta personer. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

SOLO-KAFFE
ÅR 20
A. B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
ÅR DIT BÄSTA
JAVAKAFFET

Pästen sprides
av rättorna!

Utrotta därför rättorna med "Rättut". Det mest effektiva rättutrottningsmedlet i marknaden. OBS! Oskadligt för människor och husdjur.

Pris Kr. 1.25 pr pkt.

BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemikaliefaffärer samt speceriaffärer på landet.

På svenska
språket är Handbok i Hardangersom utkommen. 90 illustr. Pris 1:75. Favorit-Exp., Hornsgatan 116, Sthlm. Återförsäljare rabatt.

Förständig och behaglig slemlösning vid katarrer, bronkit, influensa (förkylning), astma, kramp-hosta, rethosta, etc. vinnes snabbast och effektivast genom lungmedlet

TUSSIN

— Lagligt skyddat —

Då naturen själv i och för fördrivande av akuta sjukdomar begagnar sig av kroppens utsöndringar, så måste varje tillvägagående, som understöder naturen, med nödvändighet bidra till sjukdomens botande.

Självklart är det fördelaktigare och större utsikt till bot att avlägsna det sjuka slemmet än att inestänga det.

Tussin, välbeprövat sedan 20 år, är enkelt, naturligt och välgörande, rensar lungor och lufttrö, då exempelvis ett segt slem sätter sig fast i lungan, som försvagats genom långvarig hosta. — Bruksanvisning medföljer.

Pris: 5 kr. Räcker en månad. 14:e upplagan (70—75 tusendet) av broschyren "Om Tussin" sändes jämte prospekt gratis på begäran.

"H. den 24.2.21. Jag har haft en ovärderlig nytta av Tussin och vill aldrig vara den förutan. Har erfarit så glädjande resultat att jag ingen gång förut gjort liknande — och jag har likväl använt många slag under min sjukdom. Rekommenderar den till alla, jag tycker vara i behov av effektivt hostmedel, och önskar bara att den vore att tillgå å sanatorierna. Vad lindring det vore att erhålla i stället för den eviga Rosén och codein, som bjudes vid alla tillfällen och omständigheter. Med högaktning S. D."

Originalbrevet till förestående utdrag har företetts mig, betyggar Stockholm den 6 juli 1921.

Ex officio:
Uno Oldenburg,
Notarius Publicus

Fru HEDVIG LINDHOLM.
Upplandsgatan 68, Stockholm.

Efter influensa

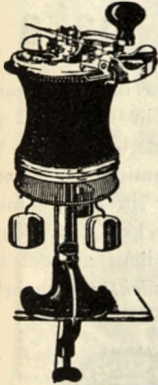

Ferrin

Bästa Järnmedel,

Utmärkt stärkande.

En säker inkomst

erhålla alla, som köpa vår patenterade automatiska snabbstickningsmaskin FAVORIT. Maskinen kan tjänas in på två månader. Begär villkor och prospekt, som sändes mot ett 20 öres frimärke. Redbara manliga och kvinnliga agenter antagas. På förekomsten anledning få vi fästa ärade spekulanters uppmärksamhet på, att FAVORIT stickmaskiner ej äro att förväxla med andra mindervärdiga utländska rundstickningsmaskiner.

A.-B. HEMMASKINER
Kungsgatan 7, Stockholm. Avd. 7.

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmätt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Fina, eleganta, ömtåliga
tyger och spetsar
borde tvättas med

LUX

(FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNÄ)

Se till att
Ni får

Kalmar Vapen,
Högsta kvalitét kärnmjöl
Kalmar Ångkvarns A.-B.

I Iduns provkök demonstreras tisdagen den 21 februari kl. 11.30—2.30 bakning av fastlagssemlor med olika fyllningar.

genom kyrkan och föll på knä framför en gammal madonnabild, en Madonna delile Grazie, vars stora blå ögon tycktes ömt följa den troende överallt. Lucia talade till madonnan om sin sorg, sin olycka... med huvudet stött mot balustraden och munnen tryckt mot dess marmor, grät hon och snyftade tyst.

»Heliga jungfru», sade hon, »du led som mor, jag lider som kvinna. Du har inte prövat på dessa förfärande kval, men från din himmel ser du dem och förstår dem.
(Forts.)

Kvällar på parkett.

DET ÄR ONT OM PENGAR I PORTMONNÄRNA och ont om folk i nöjeslokalerna, men när Ronny Johansson dansar för stockholmarna får hon fullt hus, vilket skulle bevisa att hennes talang antingen står mycket högt eller mycket — lågt. Men nu gör den ingendera delen. Ronny Johanssons danskonst går i den täcka genren och i den puts-lustiga. När hon dansar någonting som heter Capriccio eller Humoresk är hon riktigt intagande och roar genom mimik och rörelser. Men söker hon sig in på den större stilens områden, där nobless, grace eller lidelse äro oundgängliga faktorer för att dansen skall bli konst, då räcka hennes medel ej till. Men den humoristiska idyllstil hon behärskar är god också den och på det området har hon förvisso ännu mycket outnyttjat artistiskt kapital. Hon förstår också att höja effekten av sitt uppträdande med verkligt smakfulla dräkter.

Det spökar på Lilla Dramaten; gamla hederliga Södra teatern från Gustaf Bergströms och fru Fornells dagar går igen där i Gustaf av Geijerstams lustspel »Andras affärer», som man, vete fåglarna av vilken anledning, letat upp ur arkivet. Stycket har inte så litet av tysk posse från 80- och 90-talen, men kan mycket väl förtjäna en repris — dock på en av sekundteaternas. På Dramatiska teaterns filial vid Birgerjarlgatan bör man ha rätt att möta en högre standard för de höga bilejtprisen. Artisterna tycktes ej heller finna det så himmelskt i fru Sandbergs pensionat, och hade inte fru Zanderholm, vars artistiska personlighet städe utgör en vederkvickelse för alla sinnen, lyst i ensemblen, och hr Winnerstrand i den stupida notariens roll glatt med sina komiska tric, så frukta vi, att programmet omedelbart gått in i den eviga vilan.

Det var sannerligen i elfte timmen vår främsta talscen kom under ny ledning. Det är till denna ledning vi nu måste sätta vårt hopp, ty skulle den nuvarande försumpningen fortfara i huvudstadens sceniska konstliv, blev talet om teatern som kulturfaktor en ren humbug. Dramatiska teaterns nye chef har alldeles rätt, då han säger, att publiken är långt bättre än man vill göra troligt.

Men den demoraliseras självfallet, om den ständigt skall matas med lustspel och farsor av sekunda valör. Och vad blir det till slut av vårt i stort sett förträffliga skådespelarmaterial, om det blott undantagsvis får fördjupa sig i stora uppgifter?

Nej, låt oss åter bli verkliga människor på båda sidor om rampen, icke gycklare och gycklars beskadare.

ARIEL.

*
»Skilsmässans villervalla» på Vasateatern smakar i början litet för mycket av tyskt, för oss föräldrat skämt med bördsstolthet o. s. v., men det tar upp sig, låt vara att förvecklingarna stundom bli väl ansträngda. Men spelet beredd publik en lätt och munter kväll. Hr Baude spelade sin ädling som en med en mängd roande smådrag förtäffligt karrikerad svensk ämbetsman. Och fru Zellman gjorde sin glada fru med två f. d. äkta män och en tredje i nätet trevligt ogenerad.
E.

RÄTTELSE.

— Som beriktigande av min artikel i Idun n:r 6 över Ellida Sundblad, må här omnämnas att hon utom de där av mig uppräknade syskonen även sörjes av ännu tre — f. d. rektor Teodor Kaijser, Karlstad, sjökaptan Lorenz Kaijser, Stockholm och fru Alfilda Bergsson, född Kaijser, Stockholm.
E—A E.—TR.

En lättlost "valutafråga"

I dessa bistra tider söker varje förständig människa få så mycken valuta för sina pengar som möjligt. Ingenting är då enklare än att i stället för dyrt mejerismör köpa

MUSTAD'S
"BÄSTA-VÄXT"

som smakar lika bra men kostar betydligt mindre.

J. Grantz

Ack, säg mig liten Inga,
varför är du så fin?

- Jo, Mor syr mina kläder
på SINGER symaskin.

Regina

Förnämsta märke för
vantar och
strumpor.

Finnes i varje
välsorterad manu-
faktur-, tricot- och
kortvaruaffär.

JÄGERS
DOPPVÄRMARE

Z-bageriets bröd.

Vörtlimpor (Carlzonslimpor), Kungsbröd, Formbröd m. m. finnes hos de flesta välsorterade bröd- och livsmedelshandlande.

C. A. Carlzons Bageriaktiebolag, Z-bageriet
Döbelsgatan 65, Stockholm.
A. T. N. 114 13. R. T. 87 03.

VOLTA

Våra
Elektriska kokklådor

Äro försedda med ett litet elektriskt värmeelement om 65 watt och kunna således utan vidare inkopplas på den vanl. belysningsströmmen. STÖRSTA BESPARING även i hem där köket i övrigt icke är elektrifierat.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

VICTORIAS
LAVENDEL TVÅL
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Solidar Tvätt-Extrakt

Att taga bort fett, olja och andra svårartade fläckar.

Detta är för det mästa ett bekymmersamt arbete, ty antingen är borttagningsmedlet för skarpt, då det på samma gång tager med sig färgen, eller också är fläckens motstånd för stort. Annat är det likväl med »Solidar», detta universalhjälpmedel för borttagande av alla till och med de mästa motsträviga smutsfläckar. För en kokhet »Solidarlösning» måste allt vika. Fett, olja, målarfärg, ja, vid upprepad användning, till och med vagnsmörja och tjära.

Fnsamtillverkare:
Ferd. Müllhens,
Stockholm-Sundbyberg.

Firman grundad 1792.

Om Eder handlande icke försäljer Solidar, rekvirera då direkt från fabriken i Sundbyberg.

Passa på

Desinficera munnen. Icke blott under epidemier utan också under vanliga förhållanden är det av största vikt att munnen rengöres och desinficeras så att de baciller som ständigt söka till sig i munhålan, tillintetgöras. För att uppnå detta, behöver man icke läkemedel, om man endast använder Colgates Tandpreparater, får man munnen desinficerad utan ytterligare utgifter, samtidigt som tänderna bli vackra och vita.

Desinficera Munnen

Colgate & Co

Äter Ni havregrot ?

Vet Ni huru den skall smaka ?

Har Ni provat AXA ?

Torr och spröd hud

bör dagligen vårdas med Oxygenolfabrikens **Amarant-Cold-Cream**. Den blir mjuk och smidig därav. Torra cremer, som huvudsakligen bestå av tvål-skum, äro härvid överksamma.

LÄSARINNORNAS SPALT

Som jag med intresse följt med alla svar till Hjälplos, och då jag själv känner mig likadan, vore jag innerligt tacksam om Hjälplos vill sända sin adress till *Mycket tacksam, p. r. Trälleborg.*

Kan någon av Iduns läsekreter, eller dess redaktion giva upplysning om, var lönande plats finnes, för liten fin konditori- och smörgässervering, (gärna sommarservering) fråga två fackkunniga damer med litet kapital. Svar till *"Våren 1922"*.

Ämnar sätta upp hembageri. Kan någon av Iduns läsare giva mig ett råd i vilken stad eller badort skulle vara lämpligt att sätta upp ett sådant. Tacksam för svar till *Syster X.*

Signaturerna "Fröken D. L.", T. H., "Livsintresse, A. L. 56", "Tacksam prenumerant av Idun", "Lidande", "Obotlig", Prenumerant, Flerårig Idunläsare, Bekymrad mor, Flerårig prenumerant, Förhoppningsfull 26 år, Orolig och M. L. ha personliga svar att avhämta. Insänd fullständig adress och svarsporto så tillställa vi Er svaren.

Svar till *Bekymrad bokvün.* Värderika böcker bliva stundom illa skadade av bokmalen (aglossa pingvinalis) en liten insekt som lägger sina larver på hösten och vanligen på de yttre bladen närmast pärnarna. Av larverna utbildas sedan en liten insekt, som är det egentliga skadedjuret och angriper bokens bindning. Bästa sättet att utestänga dem är att vid böckernas bindning tillsätta klistret med alun och vitriol, vilka ämnen de ej kunna fördraga, eller också att beströ böcker, hylor och gardiner med en blandning av stött alun och peppar samt att gnida böckerna tvenne gånger om året med en yllepapp, som doppas i alunlösning och får torka innan den användes.

Ebon.

FRÅGOR OCH SVAR

"Vore tacksam för upplysningar om någon utbildningsanstalt inom trädgårdsmästareyrket för kvinnor samt uppgifter om ungefärliga tiden för kursen och dess längd, möjligheter att sedan erhålla plats, och av vilken beskaffenhet denna i så fall kan bliva, o s. v.

S. & T.

Vänd Er direkt till Fredrika Bremerförbundets upplysningsbyrå, Klarabergsgatan 48.

IDUNS SKÖNHETS-INSTITUT

N:r 7. Vad skall man göra för en näsa, som fastän vit och snygg inomhus blir blodröd så fort man kommer ut i temperatur under +2 gr. eller i blåst? Har så vitt jag vet aldrig förkyld den, är frisk och kry, har bra mage och för övrigt bra hy.

"25 år".

Er näsa är nog litet ömtålig för kyla och bör ni innan ni går ut smörja in den med kamfersalva. Om ni vill kan ni pudra litet ovanpå och sedan torka av pudret så att näsan ej ser mjölig ut.

N:r 8. Vore tacksam för ett råd mot näsrodtad som är synnerligen obehaglig. Sträcker sig ända upp till näsroten. Tror ej näsan är förkyld, men jag har olägenheten mest höst och vår. I allmänhet inträffar näsrodnaden på bestämda tider på dagen och går över efter ett par timmar, är oftast förenad med ansiktsrodnad. Irene.

Att baka

går precis lika bra med garantimärkt margarin som med smör. Och tänk vad baket blir billigare'n, det garantimärkta växtmargarinet kostar ju knappt mer än hälften så mycket som smör.

Men, kom ihåg att det måste vara *garantimärkt* margarin!

Om barnen

äro svaga och kraftlösa, ser tårda ut och saknar aptit, så giv dem

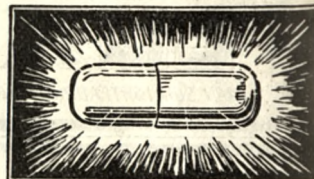
MUSTRIN

kraftnäringssmedel med Lecithin det är mycket stärkande, alstrar nya celler, är blod och muskelbildande, stärker benstommen och tillför nerverna och hjärnan näring, så att barnen få krafter för sin naturliga utveckling, beprövat av många mödrar med synnerligen gott resultat, pris pr burk 6 kr. + porto erhålles från

Mustrin-Fabriken
Stockholm 21.

Förstör ej Eder hy

med vatten utan använd Velvet Complexion, den amerikanska kvinnans bästa skönhetsmedel mot rynkor, röd och oren hy. Velvet Complexion (samtshy) innehåller äkta mandel och försäljes i alla parfymaffärer. Pris per flaska 5:— och 8:— kronor. Generalagent: A/B Parfymeri R. Barlach Stockholm C.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsmod och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från undertecknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—
Stor " (10 " " ") kr. 38.50.

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & Co.

Göteborg.

Mot kyla

skyddas huden av

PRIS PER TUB KR. 1:-

Ni bör beakta sv. på fr. 3 och även se på sv. till föregående fråga.

N:r 9. Hur få mindre barm? Är annars liten och mager.

Tacksam för svar.

Ni behöver daglig gymnastik som utjämnar det på ett ställe överflödiga fett. Se sv. på fr. 6.

N:r 10. Snälla fru Skönhetsdoktor, var god giv mig ett råd vad jag skall göra med min dubbelhaka, som trots daglig massage inte vill försvinna. Är inte tjock för övrigt. Har hört att det finns en sorts hakbindor. Är de bra och var kan man köpa dem?

Mai-Anna.

Vid massagen skall ni använda följande *sammandragande crème*: 70 gr. smält och skirad färtalg, 70 gr. glycerin, 3½ gr. benzoe-tinktur, 2 gr. pulvr. alun, 2 gr. kamfersprit, 1 gr. gelatin, 28 gr. pomeransvatten (dekot på pomeransskal). De båda första ingredienserna röras tillsammans i ett kärl stående i hett eller kokande vatten och alunen tillsättes. Gelatinet upplöses i pomeransvattnet vid svag hetta och blandas medan det ännu är varmt med de övriga ingredienserna. Tinkturen och kamferspriten ihålles sist så småningom medan crèmen grundligt röres och arbetas. Hålles på burk och får stelna. Massagen utföres på följande sätt: Sätt flatsidan av händerna under hakan och stryk uppåt öronen. Stryk sedan från hakspetsen och nedåt halsen och bröstet alternerande med båda händerna. — Hakbindor finnas troligen i butiker för sjukvårdsartiklar. Annars kan ni ta en vanlig bred gasbinda och binda under hakan och knyta uppe på huvudet.

N:r 11. Kan ni upplysa mig om de i denna tidning annonserade dr Hoffbauers avmagrings-tabletter äro effektiva och fullt ofarliga som annonsen utlovar?

"Korpulent"

Många ha vackra lovord för dem, men för min del tillråder jag aldrig någon sådan magringskur. De flesta av det slaget kunna nog vara effektiva kanske, men medföra ofta andra olägenheter. Vill man magra måste det gå så småningom med att undvika fettbildande ämnen i dieten, ej dricka till maten samt utföra vissa gymnastiska rörelser, som borttaga överflödiga fetma. Vidare promenera mycket och bada ofta. Man får ej hänge sig åt bekvämlighet utan vara i verksamhet, helst på ett rörligt sätt, från morgon till kväll. Den gymnastiska rörelse som beskrives i sv. på fr. 6 2) rekommenderas samt därefter ligga stilla med benen och höja överkroppen 10 gånger å rad utan att hjälpa till med armar och ben. — Ett vinglas *sassafrasté* 3 gånger om dagen är fördelaktigt emedan det hämmar en alltför god aptit på förbjudna godsaker.

N:r 12. Vill ni säga mig hur jag skall bära mig åt för att få tjocka armar. Jag är ganska lång till växten och mera mager än fet, men i proportion till den övriga kroppen äro särskilt armarna naturligt smala. Då jag också har stora händer verka de alltför smala så att jag aldrig kan ha korta armar på klänningar, vilket jag är mycket olycklig för, ty det förekommer ju ibland att man nästan är tvungen därtill. Hur f. ö. bli fet då man som jag sitter på kontor? Är hushållsarbete nyttigt? Tacksam för snart svar är

24-årig Eva.

Om ni har tillfälle till husligt arbete är ingenting bättre än sådant för att utveckla både armar och bröst och göra dem fylligare. Men låt aldrig en rörelse bli ensidig. Växla om med armarna om blott den ena armen behöves. — Sedan ni först tvättat armarna kan ni massera dem med föl-

Luvisca

(REGISTERED)
I SVERIGE INREG. VARUMÄRKE

är öövertäffad i stitstyrka och elegans, krymper ej i tvätt och bevarar alltid sitt vackra utseende. "Luvisca" är lätt att tvätta och stryka och är idealtäget för damblusar, klädningar, pyjamas, barnkläder och herrskjortor.

För underhålliga efterapningar eller s. k. ersättningskvaliteter varnas. Den äkta varan har alltid namnet "LUVISCA" tryckt på stadkanten av varje meter.

"Luvisca" finnes i en mångfald vackra mönster och färgställningar.

Äkta "Luvisca" erhålles hos alla väl sorterade manufaktur-affärer i landet till ett fastställt pris av

Kronor 5:75 pr mtr.

Har Ni svårighet att anskaffa äkta "Luvisca" tillskriv då fabrikanterna

Messrs Samuel Courtauld & Co., (Foreign) Ltd.,
19 Aldermanbury, LONDON, E. C. 2.,

som beredvilligt namngiva Eder närmaste inköpskälla.

Tabletterna

Togal

verka snabbt o. säkert vid

Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nervsmärtor | Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelöslöande går Togal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkning märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal. Finnes å apotek till kr. 2: 60.

STALRESARMADRASSEN I D E A L
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Nya Varor i allt vad som tillhör hemmet!
Nya Priser ensamstående i hela landet!
Ny Katalog för 1922 på begäran gratis och fraktfritt
STRÄLIN & PERSSON Korsnäs.

Musikinstrument
strängar och tillbehör köpes bäst och billigast uti
Gottfr. Johanssons Musikaffär,
78 Västerlånggatan, Stockholm.
Ill. prisurant gratis och franco.

Det sedan 30 år välkända, tillförlitliga **Järnmedel**
Arensfaedts
Järntinktur å orig. fl.
finns å apoteken. Huvuddepôt för Sverige:
Apoteket Kronan, Kristianstad. Tel. 82
Obs! Varumärket hästskomagneten! Å 382.

KINAMAGASINET
Specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsidan 3:— mtr., Textilier, antikt porslin m. m. Obs. Äkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks. 30 86.

Gammal "äkta schal"
i tjock kvalitet, klara vackra färger, säljes till den högstbjudande. Svar i biljett märkt "Snar affär", Iduns exp. f. v. b.

Tellerins

Växtmargarin

"Extra Växt", pr. kg. kr. 2.—

Gräddmargarin

"Högsta Märket", pr. kg. kr. 2.50

Obs! Garantimärket

Tänk alltid på **NORMANS**
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

Motorcykel-tillbehör

i rikhaltigaste sortering till billigaste priser.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Duktyger - Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
G Ö T E B O R G

Oatine

Ni blir yngre till utseendet, huden blir mjukare, renare och klarare, när ni undviker den gammaldags ansiktstvättningen med tvål och vatten, emedan huden då spricker, blir grådaskig, rynkig och grov. Engelska, franska och amerikanska damer vårda dagligen omsorgsfullt sin hy med **OATINE**. Ni får eller bevarar på detta sätt huden klar, sammetsmjuk och vacker.

Begär endast **OATINE "Vit crème, grönt lock"** och tillbakavisa alla efterapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är välluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

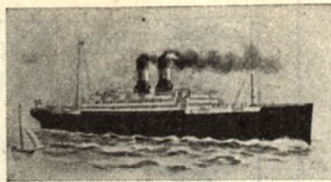
Varuhuset Vollmers-Meeths
GÖTEBORG

Jumper-Garn

2-tr. helyllegarn för stickning och virkning av Jumpers, Scarvers etc.
Ett 40-tal moderna färger.
Bunt à 100 gr. . . . . Kr. 1:75
Docka à 10 gr. O:18
Färgprover på begäran.

Till landsorten mot post-förskott + porto.

Direkt Linie till Amerika.

Skandinavien-Amerika Linien

Skeppsbron 16, Stockholm.
Tel. adr. Transatlantic R. T. 7890.

jande salva: ½ gr. tannin, 30 gr. lanolin, 20 gr. söt mandelolja. Efter ingnidningen bör ni utföra ett par armrörelser. Denna behandling utföres dagligen.

Fru Skönhetsdoktor.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

"Ensamstående ung flicka", som i nr 7, Frågoavdelningen frågade efter en plats i bokhandeln, torde uppe adress till Redaktionen. Likaså Radvill landsortsflicka, som frågade i nr 6 samt Landsortsfrau, vars fråga var införd under Frågor och svar i nr 6.

F. Antingen det nu är "sann händelse" eller icke, så lämpar det sig ej för oss.

H-g. S. Frånsett en anstrykning av dilettantism äro dikterna ej oävna. Men vi ha ej plats för dem.

Alice. Lämpar sig icke.

Halla, Manuskriptet återfås, om porto insändes.

E. K. Nej, trycksvärtan är en alltför dyr vara för så enkel poesi.

Narcissus. Om Ni betraktade Er bild i källan finge Ni bestämt icke se någon poet.

Astrid R-e. Eder pegas är betydligt stelbent.

En ledsen Ambjörn. Vi ha ej kunnat finna manuskriptet. Men är Ni säkra på tidpunkten, då det insändes och har Ni fullt klart för Er att historien ej stått publicerad?

Morgonstund har guld i mund,

i synnerhet om morgontoaletten alltid göres med **Yvy-tvål**. Yvy-tvälen äger en sällspord, uppfriskande egenskap och vid dagligt bruk av Yvy-tvälen krönes uthålligheten med framgång och den lena hyn bevaras till sena åldern. Yvy-tvälen säljes i varje affär över hela landet.

Österlin & Ulriksson, Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

Det måste framhållas

att "ZELOS ALUMINIUMPUTS" är fritt från syror och andra för händerna eller metallen skadliga beståndsdelar. Tillverkare: Fabriken Zeilos, Göteborg. Återförsäljare antagas.

Skånska Nationaldräkter för damer och barn i korrekta häradsmodeller och handvävda tyger. Förkläden, livstycken, klutar, kjoltyger m. m. Fotografi och beskrivning sändes. Uppgiv mått! Provnings obehövlighet! Ingrid Anderson, Baltzarsgatan 27, Malmö. R. T. 39 42.

EPIDEMITIDER

bör det för varje människa vara klart att skydda sig mot smittofara. Bakterier intränga icke minst i människokroppen genom sprucken hud. Vid temperaturförändringar, då huden lätt blir spröd och spricker sönder, är det av största vikt att ha till hands ett beprövat medel, som absolut skyddar för bakteriers inträngande i huden. Genom användandet av Syster Ellas Salva överdrages huden med ett fint, nästan omärkligt, men ytterst verksamt skydd, vilket hindrar att huden blir närig och spröd och därigenom ett värdelöst byte för allehanda bakterier.

Använd efter varje tvättning **SYSTER ELLAS SALVA**, som finnes å alla apotek, sjukvårds-, parfym-, färg- och välsorterade specialhandlare.

Per burk kr. 2.-.

A.-B. PARFYMERI LOUISE, Stockholm.

Önskar Ni uppfriska

Edra kunskaper i engelska språket, önskar Ni upphålla dem på ett angenämt och bekvämt sätt och vill Ni läsa engelsk litteratur på engelska språket utan att behöva slösa bort Er dyrbara tid med att leta i lexikon, då måste Ni skaffa Eder

The English-Swedish Magazine (Engelsk-Svenska Tidskriften)

Detta magasin utgives på engelska med parallell svensk översättning under medverkan av framstående engelska och amerikanska författare jämte Ernst Lundquist som översättare.

Lösnummer å 1 kr. till salu överallt.

Pris: Helår 10 kr., halvår 5:50, på posten, i bokhandel och portofritt från tidskriftens Red. och Exp. Västerlånggatan 65, Stockholm. At. 49 46. Provnnummer sändas gratis på begäran.

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

Det kan aldrig nog påpekas att

ALFA KO

ARBOGA Fabrikens högsta märke är af all margarin den förnämsta.

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS torkade bläbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att använda. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettinnehåll en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning med följer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specialaffär. OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

AKTA VALNÖTSDEKOKT

VÄLGRÄNDE — EFFEKTIV — OSKADLIG
Tillv. av leg. apotekaren Fru S. Hellström, Apoteket Svanen, Ramnäs.
Pris per flaska 3:50 + låda och porto.

KIKHOSTA bötas endast med "SODERSIN"

Intet månads långt nattvak mer.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets ställning den 31 januari 1922.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	5,902,182:45	Aktiekapital	40,000,000:—
Obligationer	13,536,465:96	Reservfond	20,000,000:—
Fastigh. o. inventarier	7,927,289:92	Dispositionsfond	2,000,000:—
Reverser mot säkerhet	145,969,039:30	Pensionsfond	900,000:—
Växlar	57,635,576:72	Depositions- och Kapitalräkningar	134,828,845:99
Kreditiv- och löpande räkningar	69,090,282:27	Sparkasseräkning	68,125,930:71
Hos inhemska banker	919,002:09	Giro- o. löpande räkn.	41,945,497:77
Hos utländska banker för egen räkning	kr. 5,482,849:05, för andras räkning kr. 4,946,991:49	Postremissväxlaräkning	3,950,550:31
Andra räkningar	10,429,840:54	Till inhemska banker	9,647,789:39
A andra räkningar	26,969,080:68	Till utländska banker	690,053:24
	Kr. 338,378,759:93	Av utl. banker insatta	4,587,582:51
		A andra räkningar	11,702,510:01
			Kr. 338,378,759:93

Ytterligare prisned-sättning fr. 1 jan. 1922
Lediga Platser och Platssökande
25 öre pr mm.

LEDIGA PLATSER

Plats som Röntgensköterska vid Länslasarettet i Eskilstuna

är till ansökan ledig. Tillträde 1 maj 1922. Grundlön 900 kr. pr år, fria naturaförmåner. 4 ålderstillägg å 120 kr. efter resp. 3, 6, 9, 12 års tjänst. För närvarande 30 proc. dyrtidstillägg. En månads årlig semester mot kostersättning. Pensionsrätt. Ansökan med läkare- och frejdebetyg, samt styrkta avskrifter av övriga betyg och rekommendationer insändas före 1 mars till Lasarettsläkaren.

Blivande skol-kökslärarinnor

erhålla mot billigt pris lämplig förpraktik i så väl hushåll, trädgård som ladugårdsskötsel, det senare frivilligt, å herrgård med fackutbildade som undervisa. Svar till "Lärorik o. trevlig plats", Iduns exp., f. v. b.

Bildad flicka,

kunnig i maskinskrivning och villig biträda i hemmets skötsel får bra plats i mindre familj, där kokerska finnes. Svar till "Villig", Iduns exp., f. v. b.

Tvätt-förestånderske-befattningen

vid Malmö allmänna sjukhus är till ansökan ledig. Löneförmåner: 800 kr. pr år, tre ålderstillägg å 150 kr. efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring samt provisorisk löneförbättring och dyrtidstillägg enligt av stadsfullmäktige fastställda grunder. Härtill kommer bostad med uppvärmning och belysning, kost och tvätt jämte fria tjänsträkter. Ansökan, ställd till direktionen för Malmö allmänna sjukhus och åtföljd av ålders- och läkarebetyg samt kompetenshandlingar, skall vara inlämnad senast den 25 nästkommande februari kl. 12 på dagen å sysslomanskontoret, där närmare upplysningar lämnas. Platsen skall tillträdas senast den 1 nästkommande april. Malmö den 20 januari 1922. Sjukhusdirektionen.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan

med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser av alla slag.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Elementar-bildad flicka

helst musikalisk erhåller plats som guvernant i lantbrukarehem i Blekinge. Svar med åldersuppgift, fotografi, betyg, referenser och löneanspråk till "Undervisningsvan", Iduns exp., f. v. b.

Hembiträde.

För en snäll och ordentlig flicka van vid enkel matlagning och hushållning samt mellan 25-30 år, finns nu genast plats i tjänstemannafamilj på landet, ej långt från Strängnäs. Betyg och referenser, helst åtföljda av fotografi, sändas till Fru Anna Larsson, Berga Säteri, Åkers Styckebruk.

Köks-förestånderske-befattningen

vid Malmö allmänna sjukhus är till ansökan ledig. Löneförmåner: 1.000 kr. pr år, tre ålderstillägg å 150 kr. efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring samt provisorisk löneförbättring och dyrtidstillägg enligt av stadsfullmäktige fastställda grunder. Härtill kommer bostad med uppvärmning och belysning samt kost och tvätt. Ansökan, ställd till direktionen för Malmö allmänna sjukhus och åtföljd av ålders- och läkarebetyg samt kompetenshandlingar, skall vara inlämnad senast den 25 nästkommande februari kl. 12 på dagen å Sysslomanskontoret, där närmare upplysningar lämnas. Platsen skall tillträdas den 1 nästkommande maj. Malmö den 20 januari 1922. Sjukhusdirektionen.

Vikarie

Under ett år från och med den 1 mars 1922 önskas för föreståndarskan av 3:dje grad vid Piteå hospital och asyl; behöriga sökande äga att senast före klockan 12 den 20 februari 1922 till överläkaren ingiva sina till Kungl. Direktionen för Piteå hospital och asyl ställda, av behörigen styrkta merit- och tjänsteförteckningar åtföljda af ansköningar.

Piteå i november 1921.
Hospitalsdirektionen.

Junge Schwedinnen

finden sogleich in vornehmen Hause mit groszem Garten in Braunschweig freudliche Aufnahme. Beste Verpflegung, vollkommener Familienanschluss, Gelegenheit zur Erlernung des Haushalts und Gartenbaues sowie Musikunterricht. — Referenzen bei Familie Pettersson-Odeen, Vestra Nygatan 26, Norrköping und Kapten Setterwall, Folkungagatan 6 c, Stockholm.
Frau Kommerzienrat Dr. ing. J. Konegen Braunschweig, Cellerstrasse 24, Deutschland.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) **Begär prospekt!** Stockholm. **Holländaregatan 3.**

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R.T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301.
För behandling av stöjje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformationer och funktionsrubningar.

S:ta Birgittaskolan

Regeringsgatan 19-21, Stockholm
Rikstel. 141 08. Allm. tel. 51 90.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt praktiskt handarbete.

Undervisning i klädsöm, linnesöm, barnkläder, all slags konstbroderi i spetsar, monteringar etc. Anmälningar mottagas dagligen 10-5.
Elever mottagas 1 och 15 varje månad. Aftonkursen 2 gånger i veckan. Lägre avgifter. Denna månad utförsäljes franska modellklädningar.

EMMY KYLANDER.

PLATSSÖKANDE

20-årig elementarbildad,

musikalisk flicka önskar plats såsom barnfröken (exam. barnsköterska) eller såsom hjälp och sällskap åt husmodern. Helt där jungfru finnes. Svar till "Skånskan", Iduns exp., f. v. b.

THYRA RINMANS

Konvalescenthem för barn

Östanå, Föfnäs. Tel. 8 Gräna.
215 mtr ö. h. God närande föda. Skolundervisning. Kindergarten. Särskild spädbarnsavdelning. Prospekt.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av reumatiska åkommor.

Systrarna E. Nilssons Sömnadsskola

Rådmansgatan 8 (intill Liljansplan) Stockholm. Allm. tel. 40118.
Kurser i Kläd- och Linnesömnad. Begär prospekt.
ELLA och ESTHER NILSSON,
F. d. lärarinnor vid Birgittaskolorna.

En 19 års bildad flicka

med god handstil som genomgått Handelsinstitut samt kunnig i tyska språket, önskar genast plats i stad eller på landet som hjälp i ett bättre hem eller som biträde å kontor eller dyl. Tack-sam för svar till "Familjemedlem", Skövde p. r.

DIVERSE

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Östra Hamngatan 45. Tel. 96 80.
Framstående lärarekräfter. Individuell undervisning. Begränsat elevantal. Begär prospekt och årsredogörelse.
Inspektör Föreståndare Otto Nordenskjöld. Erik Börner Professor. Direktör.

Kvinnliga Folkhögskolan i Wara

kommer att pågå fr. o. m. den 1 maj t. o. m. den 14 okt. Undervisning meddelas i vanliga folkhögskoleämnen, handarbete, sömnad, vävning, växtfärgning, lanthushållning, konservering och matlagning samt valfritt i tyska eller engelska språket. Folkhögskolan i Wara är den enda i vårt land, som är anordnad enbart för kvinnliga elever, vilka här erhålla en grundlig och mångsidig teoretisk och praktisk utbildning under längre tid än vid någon annan svensk kvinnlig folkhögskola. Rymliga lokaler. Nytt skolkök. Billiga levnadsomkostnader. Stipendier på upp till 45 kr. pr månad. Övre avdelningen vid folkhögskolan i Wara meddelar av mera specialiserad utbildning bl. a.: Frammande språk och är avsedd för flickor med större förkunskaper. Den förbereder för inträde vid seminarium o. d. Begär prospekt från rektor Anders Johansson, Wara.

Å häradskskriv-, ingenjörskont.

eller likn. önskar van 27-årig flicka plats. Deltar i alla husliga sysslor. Är även kunnig i finare handarbete och maskinskr. Inneh. likn. anställn. Svar t. "Tydlig handstil", Iduns exp. f. v. b.

Babyutstyrslar.

välsydda och bra modeller av bästa tillbehör Kr. 10:—, med engelsk blöja och gördel samma pris. Bärsmantel Kr. 4:—. Dopklänning med mössa fr. 10:50 till 15:— kr. Lakan och Örn-gott Kr. 8:—. Mönster medf. Röda Korsets modeller å Babyutstyrslar äro utarbetade i min ateljé.
Dagmar Jacobsons Vitvaru- o. Linne-sömnadsaffär
Borås. Rt. 1406.

Gymnastikdirektörsexamen

avlagges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid **Sydsvenska Gymnastik-Institutet.**
Ny kurs börjar 15 sept.
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

TRÄDGÅRDSKURS

för kvinnliga elever vid Torshäll, Leksand 1 apr.—31 okt. — 15:de kursen. Extra elever även på kortare tid. Vegetarisk kost. Ref., prosp. och vidare upplysningar på begäran.
LILLIE LANDGREN.
MARTA PHILIP.

30-årig bankdam,

förtrogen med penningaffärer, resvan och språkkunnig önskar mot fri resa ev. fritt vivre åtfölja äldre eller klen person utomlands. Svar till "C:a 1 månad", Iduns exp.

Eleganta Hellylledambyxor

i svart, lila, blått och heliotropie i vid, rymlig modell, försedda med gummiresår, finnas i tre storlekar. Kr. 5:50 pr par. Expedieras mot postförskott från
O. WISTRAND & C:o,
Stadsgården 14-16, Stockholm 4.

Den Suhrske Husmoderskole

Köpenhamn.
Pensionskolon; börjar nya kurser i mars och september.
Program sändes.

Värmlands Kvinnliga Folkhögskola

MOLKOM

Sommarens kurser 8 maj—19 augusti.
Läge: nära Molkom järnvägsstation i en av Värmlands vackraste trakter. Första årskursen med undervisning i allmänbildande och praktiska skol-ämnen, kvinnlig slöjd m. m. År även lämplig som förberedelse för seminari-um, sjukvård m. m.
Andra årskursen eller Husmoderskolan, avsedd för flickor, som förut genomgått folkhögskola eller erhållit annan minst motsvarande utbildning över folkskolan.
Utmärkta skollokal, elevhem, gymnastiksal med dusch m. m. Omfattande bibliotek. God och billig inackordering. Betydande lindringar i omkostnaderna för mindre bemedlade. Prospekt erhålles genom rektor, fil. d:r Hj. Heden, adr. Molkom.

I fint, bildat,

gott hem å större lantegendom önskas längre, event. årsinackordering för burgen stockholmsfamilj, fru och två små flickor. Svar med ref. till "Glatt hem-liv", Allm. Tidningskontoret, Gustav Adolfs torg 18, Stockholm.

Svalt ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vat-ten. Giv dem Plantaga-ten, ett på vetenskapsligt grund sam-mansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö. Blomster-, Färg- och Kemi-kaliehandlare.

Den privata konfirmationsunder- visningen i Vreta Kloster

(1 mil från Linköping) börjar i år den 20 juni. Betyd. kulturhistorisk ort, härlig kyrka, vackert och bekämt läge. Refil. anmäl sig med första hos kyrkoh. därst. Ad. Krantz, Rt. Berg 24.

Praktiska,

ygieniska, impregnerade dam-anderkläder av olika model ler för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små rese-förpackningar, i parti o. mi-nut billigast från
Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762

Beprövat medel mot grått hår.

Ger hårrötterna näring och befordrar härväxten. Pris kr. 3:50 pr flaska och porto.
LAVENDEL-HUDCRÈME.
Utomordentligt välgörande för hyn. Bästa ansiktsmassagécreme. Pris 2:— kr. pr burk och porto.
CRÈME d'Or.
Rekomm. för torr och slapp hud. Effer-terlamar ej fettglans. Bästa ingredi-enser. Pris 2:— kr. pr burk och por-to. Sändas mot postförsäkt. Fr. A. Carlzon, Karlsberg, Gamleby.

Tysk lärarinna,

står engelska och franska, söker plats i skola. Svar till "Ta. R. 1694", Rudolf Mosse, Berlin, Taentzienstr. 2.

Huru bli av med huvudvärken?

Smärt. och feberstillande medel åstad-komma ofta hjärtsvaghet, hjärtklappning, susning för öronen och svettning-ar. Dr. Stohrs Kephaldoltabletter äro absolut fria från sådana verkningar på hjärta och andra organ samt hava snabb verkan utan efterverkningar. Kephaldoltabletter äro med bästa resultat också i elakartade fall sedan åratat i användning hos de främsta kliniker och läkare samt rekommenderas till det bästa. Finnas å alla apotek.

Sagroidpiller.

Det erkänt goda, säkert och utan olägenhet verkande avföringsmedlet äkta Sagroidpiller finns nu åter att få på apoteken.

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

Enkel, bildad,

17 års flicka söker plats som sällskap och hjälp i äldre, god familj eller hos ensam dam, där jungfru finnes. Gott humör och goda referenser. Svar till "M. B.", Norrtelje p. r.

Ungdomlig charme,

persikolen, mjuk och smidig hy ger Majorskan Edmanns Idealcrème. Pris 2:— kr. per burk. Fås i Parfymaffä-rer. I parti A/B Parfyeri Barlach, Stockholm C.

Svullnader

forðra merendels våta omslag. Detta besvär undviks, om man påstryker det sjuka stället med Syster Ellas Salva med Burows lösning. Pr burk kr. 2.50.
Försäljes överallt.

Arvika: Arvika Nyheter.
Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Engelholm: Engelholms Tidning.
 Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Falun: Falu-Kuriren.
Gevele: Geffe-Posten.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidning
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
Härnösand: Härnösands-Posten.
Höganäs: Höganäs Tidning.
Hörby: Hörby Dagblad.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.

Flicka,

stadgad, kunnig i sjukvård och barnavård även kunnig i husliga göromål, önskar god plats snarast, helst i Göteborg. Svar till "Genast", Källeryd p. r.

Sjukan.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Salmåtgatagan 5 (hornet av Tegnérsgatan). Rt. 825 11. Mottagn. 10-12; 2-4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magjsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjukan, influensa, njur- och gallsten samt sockersjukan.
Hultkrantz,
Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

S:ta Birgittas svavelpomada

innehåller svavel i löslig form, stärker hårväxten, förhindrar mjällbildning.
Parfyerie S:ta Birgitta, Stockholm.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Lysekil: Lysekils-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonblad
Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Sätters Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohuslänningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Upsala: Tidningen Upsala.
Visby: Gotlänningen.
Västervik: Västerviks-Tidningen.
Växjö: Nya Växjöbladet.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Östersund: Jämtlands-Posten.

Ung flicka,

van vid självständigt kontorsarbete, genomgått 7 kl. och 1 år i handelsskola, önskar plats på större lantegendom eller såsom hjälp och sällskap till någon äldre person. Event hjälp med läxläs. och skötsel av barn kan påräknas. Sv. till "S. Ö.", Svenska Telegrambyråns Filial, Norrköping.

Birgittas Äkta Citron-Crème.
Ofelbart medel mot sträv och narig hy. Bästa ansiktsmassagécreme. Utplånar rynkor o. ojämnheter i huden. Tillverkas av saften av friska citroner. Parfyeri S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris kr. 3:—

Fräkencreme

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. För-sändes diskret. Fran-ska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21. Sthlm:

FRÖST
SKADOR även mycket gamla botos fullständigt med Kyalatum, absolut verksamt medel. Resultat efter 5 högst 7 behandlingar. Pris pr flaska 5:— kronor, avsett för en kur och säljes hos Sjukvårds-, kemi-kalie- och Parfyeriaffärer samt i parti från A.-B. Parfyeri Barlach, Stockholm C.

Söker Ni plats

på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Herbas Fotkur

är det förnämsta medel för fötternas vård. Verksamt mot ömma och svullna fötter, liktornar, valkar, ledknölar, kylskador, nageltrång, fotsvett o. d. Pris pr sats Kr. 2:50. Säljes pr post-förskott + porto från
VARULAGRET WASA,
Kemikalievad,
Stockholm 2.

Kom då ihåg

att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat använt förfaringssätt är att
annonsera i Idun.

Birgittas Äkta Citron-Crème.

Insänd Eder annons till Iduns Annonsskontor, Stockholm, och Ni er-håller omgående prisuppgift.

INACKORDERINGAR

I fröknarna Anderssons och Björkmans

Spädbarnshem

invid Sigtuna, emottagas friska spädbarn. Postadress: Sigtuna.

PIX-pojken på äventyr.

Ja, faderväll, du kära hembygdsstrand.
En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Cacao- frukten

COLUMBUS UPPTÄCKTE AMERIKA; cacao fanns och användes där dessförinnan. Den gurkliknande frukten hade väckt urinvävnarnas intresse och de funno att cacaobönorna, som radvis ligga inneslutna i det blekröda fruktköttet, gävo en härlig dryck. Det blev den nya världens bästa present hem till den gamla, och sedan 50 år fortsätter nu CLOETTA att förse i första hand Sverige med varan.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

sen

Florodol - Tvålen

är damernas
favorit-tvål,
och en ide-
alisk
barntvål.

PARFYMERI
FLORA,
GEFLE.

Till födelsedag
och Namnsdag

Herrarnas
present!

Nobless
25 cigarrer i lyxförpackning
kr. 17,50